# ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

*«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».*

Ἔτος 74ον ΜΑΪΟΣ, 1938. Ἀριθ. 5

## Η ΔΥΣΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

«Μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός»
(Ἰωάν. κ'. 27.)

Οἱ ἀπιστοῦντες σήμερον εἰς τὰς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ δύνανται νὰ διακριθῶσιν εἰς δύο μεγάλας τάξεις: Εἰς τοὺς ἀρνουμένους νὰ πιστεύσωσιν ὅ,τι δήποτε δὲν προσπίπτει εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν αἰσθήσεις, καὶ εἰς τοὺς μὴ πιστεύοντας ἐπειδὴ δὲν ἔτυχον νὰ διδαχθῶσί ποτε καὶ γνωρίσωσι τὸ λογικὸν σύστημα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ ***πρῶτοι,*** ἐν ὅσῳ ἐμμένουσιν εἰς τὴν παράλογον ἀπαίτησιν τῆς ***αὐτοψίας,*** εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποκτήσωσι θρησκευτικὴν πίστιν· διότι τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν ὁ Χριστιανισμὸς στηρίζεται, ὄντα ἱστορικά, δὲν δύνανται νὰ ὑποπέσωσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἐρευνῶντος αὐτά, ἀλλ' εἰς τὴν κρίσιν αὐτοῦ καὶ τὴν συνείδησιν ἀποτεινόμενα, προκαλοῦσι τὴν σώφρονα αὐτοῦ σκέψιν καὶ ἀπόφασιν. Οἱ ***δεύτεροι*** ὅμως, ἐὰν διδαχθῶσι τὰς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐννοήσωσι τὸ σύστημα αὐτοῦ, ἐνδέχεται νὰ μορφώσωσι θρησκευτικὴν πίστιν, ἐὰν ἡ συνείδησις αὐτῶν ἦναι τρυφερά, καὶ εἰλικρινὴς ἡ συναίσθησις τῆς ἀνάγκης συγχωρήσεως καὶ διαλλαγῆς μετὰ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Θεοῦ. Οἱ πρῶτοι δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς δικαστὴν ἐκ τῶν προτέρων ἀποφασίσαντα νὰ μὴ πιστεύσῃ οἱονδήποτε ἐκ τῶν προσαγομένων μαρτύρων· ἐν ᾧ οἱ δεύτεροι δὲν κινοῦνται ὑπὸ τοιαύτης προκαταλήψεως, ἔχουσι δὲ μόνον ἀνάγκην τῆς δεούσης πληροφορίας, ὅπως σχηματίσωσι τὴν κρίσιν αὐτῶν, καὶ τῆς προσηκούσης διαθέσεως, ὅπως ἐγκολπωθῶσιν ἐγκαρδίως καὶ ὁλοσχερῶς τὴν ἀλήθειαν.

Α'. ***Ἡ κατάστασις τοῦ πνεύματος τοῦ Θωμᾶ.*** Μετὰ τὸν θάνατον καὶ τὴν ταφὴν τοῦ Ἰησοῦ οἱ μαθηταὶ ἦσαν συνηγμένοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ—πιθανώτατα ἐν τῷ ὑπερῴῳ, ἔνθα ἐγένετο τὸ τελευταῖον δεῖπνον—καὶ κατεχόμενοι ὑπὸ τοῦ φόβου μὴ πάθωσι καὶ αὐτοὶ ὅσα ἔπαθεν Ἐκεῖνος, δὲν ἐτόλμων ν' ἀπομακρυνθῶσι τοῦ καταφυγίου αὐτῶν. Ἀλλ' ἀφ' οὗ παρῆλθεν ἐν φόβῳ καὶ ἀπογνώσει τὸ Σάββατον, κατὰ τὴν ἑπομένην ἡμέραν λίαν πρωῒ ἦλθον πρὸς αὐτοὺς αἱ γυναῖκες, αἱ ἀναλαβοῦσαι νὰ ἀλείψωσι διὰ μύρων τὸν νεκρὸν κατὰ τὴν τότε Ἰουδαϊκὴν συνήθειαν, καὶ ἐνέπλησαν αὐτοὺς ἀπορίας, λέγουσαι ὅτι ὁ Ἰησοῦς ζῇ, ἀναστὰς ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἠπίστησαν εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν· ἔπειτα δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπῆλθον ἵνα ἴδωσι τὸν τάφον καὶ εὑρόντες αὐτὸν κενόν, ἐθαύμαζον καὶ ἔκλινον νὰ πιστεύσωσι τοὺς λόγους τῶν γυναικῶν· ἐκ τούτων κινηθείς, ὡς φαίνεται, ὁ Θωμᾶς ἐξῆλθε καὶ αὐτός, καὶ πιθανώτατα περιεπλανᾶτο κατὰ τὸ μνημεῖον, προσπαθῶν καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ τι βέβαιον τεκμήριον τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἰησοῦς ἐνεφανίσθη εἰς Μαρίαν τὴν Μαγδαληνήν, εἰς τὰς λοιπὰς μυροφόρους, εἰς τὸν Πέτρον, καὶ εἰς τοὺς δύο μαθητὰς τοὺς πορευομένους εἰς Ἐμμαοὺς (Λουκ. κδ'. 2—35). Ἀλλ' ὁ Θωμᾶς ἐξηκολούθει περιπλανώμενος καὶ μὴ εὑρίσκων τὸ ποθούμενον· ἡ δὲ ἀπουσία αὐτοῦ καὶ ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν ἄλλων μαθητῶν ἐστέρησαν αὐτὸν τῆς εὐκαιρίας καὶ χαρᾶς νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον, ὅστις πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῶν δέκα, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: «Εἰρήνη ὑμῖν», ἐπιδείξας ἅμα αὐτοῖς τὰς τετρυπημένας χεῖρας καὶ τὴν τετραυματισμένην πλευράν. Καὶ οὗτοι μὲν «ἐχάρησαν ἰδόντες τὸν Κύριον», ὁ δὲ Θωμᾶς, ἀφ' οὗ ἀπέτυχε νὰ εὕρῃ τεκμήρια τῆς ἀναστάσεως ἱκανοποιοῦντα τὰς ἀπαιτήσεις τῆς δυσπιστίας του, ἐπέστρεψεν ἐπὶ τέλους κατηφὴς καὶ τεθλιμμένος καὶ δύσηρεστημένος πρὸς τοὺς λοιποὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι ὑποδέχονται αὐτὸν μὲ τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα «ἀνέστη ὁ Κύριος». Ἀ, λέγει ὁ Θωμᾶς, δὲν τὸ πιστεύω. Ἀλλ' εἴδομεν αὐτὸν ἰδίοις ὀφθαλμοῖς, εἶπον ἐκεῖνοι. Θὰ ἠπατήθητε, ἀποκρίνεται ὁ Θωμᾶς, Ἀλλ' ἠκούσαμεν αὐτὸν λαλήσαντα πρὸς ἡμᾶς· μᾶς ἐχαιρέτισε καὶ ἐπέδειξεν ἡμῖν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν. Δὲν εἶναι ἀρκετὰ ταῦτα δι' ἐμέ, ἔλεγεν ἐκεῖνος· εἴδετε ὑμεῖς, ἀλλὰ δὲν εἶδον ἐγώ· ἠκούσατε ὑμεῖς, ἀλλὰ δὲν ἤκουσα ἐγώ· ἀπῆλθον εἰς τὸ μνημεῖον καὶ οὐδαμοῦ συνήντησα αὐτόν· δὲν δύναμαι νὰ ἱκανοποιηθῶ διὰ τῶν λόγων σας. «Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, δὲν θὰ πιστεύσω.»

Ἡ τοιαύτη κατάστασις πνεύματος εἶναι ἀσθενική, καὶ τὰ ἀποτελέσματα λυπηρὰ εἰς τὸν δυσπιστοῦντα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς πιστεύοντας, διότι ἐλαττοῖ τὴν εἰρήνην καὶ χαράν, ἥν παρέχει ἡ πεποίθησις, καὶ ἐπισκοτίζει τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς βεβαιότητος. Ὁ Θωμᾶς ἐπιμένων αὐθαιρέτως νὰ μὴ πιστεύσῃ, ἐὰν μὴ ἴδῃ καὶ ψηλαφήσῃ, οὔτε αὐτὸς εἰρήνην τῆς ψυχῆς ἠδύνατο νὰ ἔχῃ, καὶ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ τὴν χαρὰν καὶ εἰρήνην βεβαίως θὰ ἐμείωσε τοσαύτην ἐπιδείξας δυσπιστίαν· οὕτω δὲ παρῆλθε μιὰ ὅλη ἑβδομὰς ἀνησυχίας καὶ ἐναγωνίου προσδοκίας· ἕως οὗ «μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ» κατ' ἄκραν συγκατάβασιν ὁ Χριστὸς ἐκ νέου, χάριν αὐτοῦ ἰδίᾳ τοῦ Θωμᾶ, ἐφάνη εἰς τοὺς μαθητὰς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ χαιρετίσας αὐτοὺς προσεκάλεσε τὸν δυσπιστοῦντα Θωμᾶν νὰ ἴδῃ ἐπὶ τέλους καὶ ψηλαφήσῃ, ὅπως πιστεύσῃ καὶ αὐτός.

Ὁποία δικαία ταπείνωσις τοῦ ὑπεροπτικοῦ πνεύματος τῆς δυσπιστίας! Ἐκ πάντων τῶν μαθητῶν αὐτὸν ἀποχωρίζει ὁ Κύριος ὡς γινόμενον ἄπιστον, καὶ μὲ τὴν πραεῖαν φωνὴν τῆς συγκαταβάσεως ἐλέγχει τὴν αὐθαίρετον αὐτοῦ ἐπιμονὴν εἰς αὐτοψίαν καὶ ψηλάφησιν, μακαρίσας οὐχὶ τοὺς ἰδόντας ἀλλὰ τοὺς ***μὴ ἰδόντας καὶ πιστεύσαντας.*** «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. . . Διότι μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».

Β'. ***Τὸ σφάλμα τοῦ Θωμᾶ.*** Δὲν εἶχεν ἄδικον ὁ Θωμᾶς ζητῶν ἀποδείξεις τῆς ἀναστάσεως· διότι ἡ πίστις παντὸς λογικοῦ ὄντος πρέπει νὰ στηρίζηται ἐπὶ ἀποχρώσης πληροφορίας τοῦ λόγου. Τὸ σφάλμα αὐτοῦ ἦτο ὅτι δὲν ἠρκέσθη εἰς

τὰς ἀποδείξεις, ἃς παρεῖχεν αὐτῷ ἡ μαρτυρία τῶν ἄλλων ἀποστόλων, ἀλλ' ἐζήτει αὐθαιρέτως νὰ γείνῃ ***αὐτόπτης*** μάρτυς τοῦ ἀναστάντος Σωτῆρος. Ὁ Θωμᾶς δὲν ἐλέγχεται ὡς ἄπιστος, διότι δὲν ἦτο ἀκόμη ἄπιστος· ὁ Κύριος δὲν εἶπε πρὸς αὐτὸν «μὴ ***ἔσο*** ἄπιστος» ἀλλὰ «μὴ ***γίνου*** ἄπιστος», διότι ἡ ὁδός, ἣν ἠκολούθει, ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀπιστίαν· ἐπειδή, ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὴν αὐθαίρετον ἀπαίτησιν τοῦ Θωμᾶ, αὐτὸς θὰ ἐπέμενε μὴ πιστεύων καὶ τότε πλέον θὰ ἐγίνετο καὶ θὰ ἦτο ἄπιστος. ***Δὲν ἀπαγορεύεται ἡ ἔρευνα ἐν τῇ θρησκείᾳ***· τοὐναντίον, αὕτη ἐπιβάλλεται, ἵνα διὰ τῆς πληροφορίας τοῦ νοῦ καὶ τῆς ἀναζωπυρήσεως τῆς συνειδήσεως μορφωθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡ θρησκευτικὴ πίστις· ἀλλ' ***ἀπαγορεύεται ἡ ἄτοπος καὶ παράλογος καὶ ἰσχυρογνώμων ἔρευνα.*** Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ Θωμᾶς ὤφειλε νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τοὺς λόγους τῶν συναδέλφων αὐτοῦ καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ προσηκόντως τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν. Ἐγίνωσκε τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἀνίκανοι νὰ πλάσωσι καὶ εἴπωσι ψεῦδος· ἐγίνωσκε τὴν δυσπιστίαν αὐτῶν τούτων, ὅτε ἦλθον αἱ γυναῖκες ἐκ τοῦ μνημείου ἀναγγέλλουσαι τὴν ἀνάστασιν· ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ Πέτρος, ἂν καὶ θερμῶς ἀγαπῶν τὸν Διδάσκαλον, δὲν ἦτο ὅμως ἄνθρωπος εὔπιστος καὶ φαντασιώδης. Ἔπειτα οἱ παρευρεθέντες κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἰησοῦ μαθηταὶ ἦσαν δέκα· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ νομίζῃ ὅτι αὐτοῦ τοῦ ἑνὸς τὰ ὦτα ἤθελον ἀκούσῃ κάλλιον παρὰ τὰ ὦτα τῶν δέκα; ἢ ὅτι αὐτοῦ τοῦ ἑνὸς οἱ ὀφθαλμοὶ ἤθελον ἰδεῖ ἀσφαλέστερον παρὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν δέκα; Ἀλλ' ἴσως εἶχε πεποίθησιν εἰς τὴν ψηλάφησιν· μήπως ἡ αἴσθησις αὕτη ἦναι βεβαιοτέρα τῆς ὄψεως ὁμοῦ καὶ ἀκοῆς; Ἀλλ' οὐδὲ πιθανὸν εἶναι ὅτι ἐτόλμησε, προκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, νὰ ψηλαφήσῃ αὐτόν, ἀφ' οὗ ἐκ τῶν λόγων Αὐτοῦ ἦτο ἀδύνατον εἰς αὐτὸν νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι αὐτὸς ὁ καρδιογνώστης Κύριος ἦτο τότε ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, ὁ ὁποῖος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἐπὶ γῆς δημοσίου βίου του ὑπῆρξεν ὁ διδάσκαλος, ὁ ὁδηγός, ὁ παρήγορος, ὁ προστάτης αὐτῶν, ὁ ἀποκρινόμενος εἰς τὰς ἀμφιβολίας καὶ ἀπορίας των πρὶν ἔτι αὐτοὶ τολμήσωσι νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν.

Πάμπολλοι σήμερον γίνονται ἄπιστοι, ὑποπίπτοντες εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα, εἰς ὃ ὑπέπεσεν ὁ Θωμᾶς, ἀπαιτοῦντες δηλ. αὐθαιρέτως ἀποδείξεις ἀτόπους, μηδόλως δ' ἐξετάζοντες ἢ ἐπιπολαίως μόνον κρίνοντες τὰς ὑπαρχούσας ἀποδείξεις, καὶ τοὺς μὲν πιστεύοντας ἀδυνάτους τὸν νοῦν καὶ τὴν κρίσιν ὑπολαμβάνοντες, ἑαυτοὺς δὲ ὀξυδερκεστάτους καὶ εὐφυεστάτους. Ὁ Χριστιανισμὸς φέρει ἀποχρώσας ἀποδείξεις ὅτι εἶναι ἀποκάλυψις τοῦ Θείου θελήματος, ***τὴν ἐπαλήθευσσιν τῶν προφητειῶν*** (ὧν αἱ πλεῖσται ἀναφέρονται εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐξεπληρώθησαν ἀκριβέστατα εἰς τὸν βίον Αὐτοῦ, πολλαὶ δὲ ἄλλαι εἰς ἄλλα γεγονότα, ὧν τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν βεβαιοῖ ἡ ἱστορία), τὸ ***βέβαιον γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως*** τοῦ Χριστοῦ, τὸ ***θαῦμα,*** οὗ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἐπιστροφὴ τοῦ μετὰ ταῦτα ἀποστόλου Παύλου, τὴν μετ' ἀνεξηγήτου ἄλλως ταχύτητος ***διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου*** ἐν μέσῳ σκληροτάτων διωγμῶν, τὴν θαυμαστὴν ***ἑνότητα*** καὶ τὴν ὑπέροχον ***ἀξίαν*** καὶ ***καθαρότητα τῶν διδασκαλιῶν τῆς Γραφῆς,*** τὴν σωτήριον καὶ ἐξαγνιστικὴν ***ἐπίδρασιν,*** ἣν ἐξασκοῦσιν αἱ ἀλήθειαι αὐτῆς ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ βίου τῶν ἀποδεχομένων αὐτὰς κτλ. Ταῦτα πάντα ὑπό-

κεινται εἰς ἔρευναν καὶ ἀρκοῦσιν ὅπως δείξωσι τὸ Θεῖον κῦρος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐὰν τις δὲν πείθεται ἐκ τούτων, οὐδ' ἐὰν ὁ νεκρὸς ἀναστῇ καὶ πρὸς αὐτὸν εἰδικῶς ἀποσταλῇ, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐμβάλῃ εἰς αὐτὸν πίστιν (Λουκ. ιϛ'. 31).

Ἦτο δὲ ***ἀδικαιολόγητος ἡ ὁδός, ἣν ἠκολούθει ὁ Θωμᾶς.*** Διότι, ἐὰν ἡ πίστις ἔπρεπε νὰ στηριχθῇ εἰς αὐτοψίαν καὶ ἀφήν, τὶ θὰ ἐγίνετο ὁ κόσμος ὅλος; ἦτο ποτὲ δυνατὸν ἅπαντες νὰ ψηλαφήσωσιν; Ἐκεῖνοι, πρὸς οὓς ἔμελλε βραδύτερον νὰ κηρύξῃ ὁ Θωμᾶς, πῶς θὰ ἐπίστευον: δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο καὶ ἐκεῖνοι ν' ἀπαιτήσωσιν ὅπως ἴδωσι καὶ ψηλαφήσωσι τὸν Χριστὸν πρὶν δεχθῶσιν Αὐτόν; Ἔπειτα, ἐὰν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον νὰ θέσῃ ὡς ὅρον τῆς πιστεώς του ὅ,τιδήποτε ἡ φαντασία του ὑπηγόρευεν, ***ὁ Θεὸς θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ συμμορφῶται ἑκάστοτε πρὸς τὰς ἰδιοτροπίας τῆς ἀνθρωπίνης περιεργίας***, ἧς τέρμα οὐδαμοῦ εὑρέθη ἀκόμη. Πολὺ πρὸ τῶν γεγονότων τούτων ὁ ὄχλος ἐζήτει παρὰ τοῦ Ἰησοῦ σημεῖον «ἐκ τοῦ οὐρανοῦ», ὅπως πιστεύσῃ· θαύματα ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην ἀλλ' αὐτοὶ ἐπέμενον νὰ ἴδωσι σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔθετον ὡς ὅρον πίστεως τὸ νὰ καταβῇ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ· «καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν». Οὕτω σήμερον πολλοὶ λέγουσιν, «Ἂς ἴδω ἓν θαῦμα διὰ νὰ πιστεύσω». Ὁ κόσμος ὅλος εἶναι θαῦμα, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐμβρύου εἰς τέλειον ἄνδρα εἶναι θαῦμα, ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι θαῦμα, ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν Ἑβραίων εἶναι θαῦμα, ἡ ἐκνίκησις τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν εἶναι θαῦμα, ἡ ἀναμόρφωσις καὶ ἀνάπλασις τοῦ διεφθαρμένου ἀνθρώπου εἰς ἅγιον καὶ ἁγνὸν καὶ πρᾷον καὶ ἀνεξίκακον Χριστιανὸν εἶναι θαῦμα. Ταῦτα πάντα δὲν ἀρκοῦσιν; ἀλλὰ τότε οὐδὲν ἄλλο θαῦμα θὰ ἀρκέσῃ νὰ πείσῃ τὸν μὴ πειθόμενον ἐνώπιον τοιούτων θαυμάτων. Πόσα εἶδον οἱ Φαρισαῖοι, οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ Γραμματεῖς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ σύμπας ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός! ἀλλὰ δὲν ἐπίστευσαν, ***διότι δὲν ἤρεσκεν εἰς αὐτοὺς ἡ ὑπὸ τῶν θαυμάτων ὑποστηριζομένη διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος.*** Ταῦτα πάντα δεικνύουσιν ὅτι ἡ πίστις δὲν μορφοῦται δι' ὄψεως ἢ ψηλαφήσεως, ἀλλ' ὡς λέγει ὁ Παῦλος, «***ἐξ ἀκοῆς***», διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου (Ρωμ. ι'. 17). Ἐὰν ***εἰλικρινῶς*** ζητῇς ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, θὰ εὕρῃς ἱκανὰς καὶ ἀποχρώσας ἐν τῷ παρελθόντι, ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐν τῇ πείρᾳ, ἐν τῇ ἰδίᾳ σου συνειδήσει, ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ. Ἐὰν ὅμως ἰσχυρογνωμόνως καὶ αὐθαιρέτως ζητῇς «σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ», ὁ Χριστὸς θά σοι ἀποκριθῇ ὅτι σημεῖον δὲν θὰ σοὶ δοθῇ «εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου» (Ματθ. ιϛ'. 1—4).

Γ'. ***Χρησιμοποίησις τοῦ σφάλματος τοῦ Θωμᾶ.*** Τὸ μεγαλεῖον τῆς Θείας σοφίας κεῖται ἐν τούτῳ, ὅτι καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ κακοῦ δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ἀγαθόν, καὶ χρησιμοποιεῖ πολλάκις τὰ σφάλματα καὶ ἁμαρτήματα καὶ τὴν ματαιότητα τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἐκτελέσῃ τοὺς ἰδίους Αὐτοῦ παναγάθους σκοπούς. Ὅτε ὁ Αὔγουστος ἐπεθύμησε νὰ μάθῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηκόων του καὶ διέταξε γενικὴν ἀπογραφήν, οὐδόλως ἐφαντάζετο ὅτι ἡ ματαία αὐτοῦ ἐπιθυμία ἤθελε χρησιμεύσῃ ὅπως ἀναγκασθῇ ὁ Ἰωσὴφ μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ Κυρίου ν' ἀπέλθωσιν εἰς Βηθλεὲμ χάριν τῆς ἀπογραφῆς, καὶ οὕτω νὰ γεννηθῇ ἐκεῖ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου

καὶ ἐκπληρωθῶσιν αἱ προρρήσεις τῶν προφητῶν. Ὅτε οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακὼβ ἐπώλουν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, οὐδόλως ὑπέθετον ὅτι ὁ μεμισημένος Ἰωσὴφ ἔμελλε νὰ δοξασθῇ καὶ ὑψωθῇ μέχρι τῶν βαθμίδων τοῦ βασιλικοῦ θρόνου καὶ νὰ γείνῃ τὸ καταφύγιον αὐτῶν ἐν καιρῷ λιμοῦ. Ὁ Ἰούδας, παραδίδων τὸν Ἰησοῦν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν Αὐτοῦ, ἕνα μόνον σκοπὸν προέθετο—τὴν εὔνοιαν τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν πλουτισμόν· ἀλλ' ἡ Θεία σοφία τὸ προδοτικὸν αὐτοῦ ἔργον μετεχειρίσθη πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀϊδίου Αὐτῆς σκοποῦ —τοῦ ἱλασμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας.

Οὕτω καὶ ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει ὁ Χριστὸς μετέτρεψε τὸ σφάλμα τοῦ Θωμᾶ εἰς ἀγαθόν.

α') ***Ὑπεστήριξεν αὐτὸν τοῦτον*** τὸν ἀμφιβάλλοντα καὶ διστάζοντα μαθητὴν καὶ ἐκράτυνεν ἔτι μᾶλλον τὴν εἰς Αὐτὸν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲν συγκατένευε νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν αὐθαίρετον ἀπόδειξιν, ἣν ἐζήτει, ὁ μαθητὴς θὰ ἀπώλλυτο ἐν ἀπιστίᾳ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ Θωμᾶς ἐπίστευεν ἐξ ἀρχῆς εἰς τοὺς λόγους τῶν συναδέλφων του, ἡ βεβαιότης τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ ἦτο τοσοῦτον ζωηρὰ καὶ ἰσχυρὰ ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὅσον τώρα, ὅτε οὐ μόνον εἶδε καὶ ἤκουσε τὸν Σωτῆρα, ἀλλὰ καὶ ἔλαβεν ἐπίπληξιν δριμυτάτην ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ πρᾳότητι, ἥτις θὰ καθίστανεν ἀλησμόνητον τὴν ἐμφάνισιν ἐκείνην τοῦ Χριστοῦ. Ὥστε ἡ μέχρι πρὸ ὀλίγου κλονουμένη πίστις αὐτοῦ ἀνήφθη ὑπὸ τῆς Θείας ἀγαθότητος εἰς πῦρ ἄσβεστον καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ βάσεων ἀσαλεύτων διὰ παντός.

β) ***Ὑπεστήριξε τοὺς λοιποὺς μαθητάς.*** Ἡ δυσπιστία τοῦ Θωμᾶ ἀναμφιβόλως θὰ ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἄλλων Ἀποστόλων. Πιθανώτατα θὰ ἐσκέφθησαν καὶ αὐτοί; «Μήπως ἐπλανήθημεν; μήπως εἴδομεν μόνον τὴν σκιὰν τοῦ Κυρίου;» Ἡ βεβαιότης τῶν αἰσθήσεων αὐτῶν ἀναμφιβόλως ἦτο μεγάλη· ἀλλ' ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων ῥέπει πρὸς τὴν ἀπιστίαν καὶ μικρὸς κόκκος ἀμφιβολίας δύναται ἐντὸς ὀλίγου νὰ αὐξηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ συγκαλύψῃ τὴν βεβαιότητα. Ἡ ἐκ νέου ὅμως ἐμφάνισις Αὐτοῦ, οὐχὶ ἀμέσως ἀλλὰ «μεθ' ἡμέρας ὀκτώ», ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν στερέωσιν τῆς κλονηθείσης βεβαιότητος εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ δύνανται πᾶσαι αἱ κακώσεις καὶ οἱ διωγμοί, οὓς καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτῶν ὑπέστησαν, νὰ διασείσωσιν αὐτὴν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον.

γ') ***Ἐθεμελίωσεν ἔτι βαθύτερον τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀναστάσεως*** δι' ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἐπερχομένων αἰώνων. Διότι ἐὰν δὲν ἐδείκνυον τοσαύτην δυσπιστίαν οἱ Ἀπόστολοι νὰ δεχθῶσι τὸ γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως, τοσαύτην δ' ἐπίμονον καὶ ἰσχυρογνώμονα δυσπιστίαν ὁ Θωμᾶς, θὰ ἐλέγομεν ἴσως ὅτι οἱ ἄνθρωποι διὰ τὴν πολλὴν αὐτῶν εὐπιστίαν ἠπατήθησαν καὶ ἐδέχθησαν ὡς γεγονὸς τὴν ἀνάστασιν—καθὼς καὶ πολλοὶ τῷ ὄντι λέγουσιν, ἀγνοοῦντες τὰ γεγονότα ὡς συνέβησαν. Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἐκεῖνοι δὲν ἦσαν εὔπιστοι· καίπερ ἀμαθεῖς, εἶχον ὅμως κρίσιν ὀξεῖαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ βεβαιότης ἦτο τόσον μεγάλη, ἠναγκάζοντο ἐκ τῆς συναισθήσεως τῆς εὐθύνης, ἣν ἔφερον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αὐτῶν, νὰ κηρύττωσι τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀνάστασιν. ***Δὲν δυνάμεθα,*** ἔλεγον, ***νὰ μὴ λαλῶμεν ὅσα εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν*** (Πράξ.

δ'. 20) Οὕτω λοιπὸν ηὐδόκησεν ὁ Κύριος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ σφάλμα τοῦ Θωμᾶ, ὅπως ὠφεληθῶμεν ἡμεῖς καὶ ἱκανοποιηθῶσιν αἱ ***νόμιμοι*** ἀπαιτήσεις τοῦ λογικοῦ ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀναστάσεως.

Καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἀναγνῶστα, ἀποτείνεται ὁ λόγος «***μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός***». Πᾶσαν εὔλογον ἡμῶν ἀμφιβολίαν καὶ δυσκολίαν περὶ τῆς ἀληθείας τῆς Χριστιανικῆς πίστεως διαλύει ἡ Ἁγία Γραφή, Ἂς ἐρευνῶμεν αὐτὴν καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ κλονουμένη ἴσως καὶ κινδυνεύουσα πίστις θὰ στερεωθῇ καὶ κραταιωθῇ, ἡ διάνοια ἡμῶν θὰ διαφωτισθῇ καὶ ἡ καρδία θὰ μαλαχθῇ καὶ καταστῇ εὐθετωτέρα πρὸς καθαρισμὸν καὶ σωτηρίαν.

(Χριστιανικαὶ Μελέται Α'. σελ. 48—59) ***Ξ. Π. Μόσχου.***

# Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

«Καὶ ἰδού, μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος».
(Ματθ. κη'. 20)

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σημειοῖ τὸ ἔνδοξον τέλος τῆς ἐπὶ γῆς ὁρατῆς Αὐτοῦ ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι δὲ καὶ ἡ ἔναρξις τῆς ἀοράτου Αὐτοῦ παρουσίας μετὰ τῶν πιστῶν Του καὶ τῆς διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος φανερᾶς ἔκτοτε ἐνεργείας Αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἡ συνέχισις τοῦ Θείου Σχεδίου ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὅπερ ἐπεσφράγισεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς θυσίας Του ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Εἶναι τὸ κορύφωμα τοῦ ἄθλου, ὅν ἔθεσεν ὁ Θεός, ἀνέλαβε δὲ ὁ Υἱὸς καὶ προαιώνιος Λόγος Αὐτοῦ, συμμεριζόμενος τὴν ἄπειρον τοῦ Πατρὸς ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ προθύμως δεχθεὶς νὰ ἀπελευθερώσῃ τοῦτον ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν ποινὴν τῆς ἁμαρτίας, συμφιλιώσῃ δὲ αὐτὸν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ καταστήσῃ αὐτὸν μέτοχον αἰωνίου ζωῆς καὶ εὐδαιμονίας.

Τὴν δόξαν τοῦ Υἱοῦ, Νικητοῦ τοῦ Θανάτου καὶ τῆς Ἁμαρτίας, ἐπανερχομένου εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Πατρός, δὲν δύναται νοῦς ἀνθρώπινος νὰ συλλάβῃ, οὐδ' εἶναι ἱκαναὶ ἀνθρώπιναι λέξεις νὰ περιγράψουν τὴν ἄρρητον λαμπρότητα τῆς ἐπουρανίου ἐκείνης ὑποδοχῆς. Τὰ τοιαῦτα ἐπιφυλάσσονται δι' ἐκείνους, οἵτινες θὰ ἀξιωθοῦν, χάριτι Χριστοῦ, νὰ ἀπολαύσωσιν «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν» (Α'. Κορ. β'. 9).

Τεσσαράκοντα ἡμέραι εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὰς συχνὰς ἐμφανίσεις καὶ συνομιλίας Αὐτοῦ διεπίστωσαν πολλοὶ μάρτυρες ἀξιόπιστοι, ἰδίως οἱ ἕνδεκα, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξεν ὁ Κύριος τὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ παρέδωκε τὰς τελευταίας Αὐτοῦ θελήσεις καὶ ὑποθήκας, καθιστῶν αὐτοὺς θεματοφύλακας καὶ ἐκτελεστὰς τῆς ἀγράφου Αὐτοῦ Διαθήκης. Ἀλλ' οὔτε παρέλειψεν ὁ Κύριος νὰ κάμῃ πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀναγκαίας τινὰς παρατηρήσεις λαβὼν ἀφορμὴν ἐξ ἰδιαιτέρων μεταξὺ αὐτῶν συζη-

τήσεων ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς βασιλείας τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπετίμησεν αὐτοὺς λέγων: «Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιρούς, οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοῦ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρας... ἕως ἐσχάτων τῆς γῆς» (Πράξ. α'. 7). Ὁποῖον δίδαγμα ἀδιαφιλονεικήτου κύρους διὰ τοὺς μεταγενεστέρους Χριστιανούς, οἵτινες τὰ πολύτιμα ἔτη τῆς ζωῆς δαπανοῦν δογματίζοντες περὶ «τῶν καιρῶν καὶ χρόνων» τῶν ἀποκρύφων βουλῶν τοῦ Θεοῦ!

Τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας Αὐτοῦ ὁ Κύριος ἐχρησιμοποίησε προσέτι εἰς ἀναγκαίας τινὰς συστάσεις καὶ ὑπομνήσεις. Προκαλεῖ τὸν Πέτρον εἰς ὁλόψυχον ὁμολογίαν τῆς πρὸς Αὐτὸν ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεώς του, ἐρωτῶν τρίς, μετ' ἐπιτάσεως: ***«Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς Με;»*** ἵνα ἡ ἐκ καρδίας ὑπερεκχειλιζούσης γινομένη ὁμολογία: «Ναί, Κύριε, Σὺ ἐξεύρεις τὰ πάντα. Σὺ ἐξεύρεις ὅτι Σὲ ἀγαπῶ»—ἀναστηλώσῃ τὸν ἐπισκιασθέντα διὰ τῆς προτέρας ἀρνήσεως χαρακτῆρα τοῦ Πέτρου, εἰς τὸν ὁποῖον τότε ἐντέλλεται ὁ Κύριος τὴν φροντίδα τοῦ ποιμνίου Αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου ὅμως δὲν ἀφίνει τὸν μαθητὴν τοῦτον ἐν ἀγνοίᾳ τῆς προκειμένης εἰς αὐτὸν ὑπερτάτης δοκιμασίας, ὑπαινιττόμενος «τίνι τρόπῳ ἔμελλεν αὐτὸς νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν» διὰ τοῦ μαρτυρίου.

Ἀπαραίτητον ἐθεώρησεν ὁ Κύριος διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ ἐντυπώσῃ βαθέως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν Του τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προφητειῶν περὶ τοῦ πάθους καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως Αὐτοῦ, ὡς ἀπαραιτήτων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, Καὶ «διήνοιξε τὸν νοῦν αὐτῶν εἰς τὸ νὰ ἐννοήσωσι τὰς Γραφάς, ὅτι οὕτως ἔπρεπε νὰ πάθῃ καὶ νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν, καὶ νὰ κηρυχθῇ ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ μετάνοια καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη». Καὶ προσθέτει: «Σεῖς δὲ εἶσθε μάρτυρες τούτων. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς ἐφ' ὑμᾶς· σεῖς δὲ καθήσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ, ἕως οὗ ἐνδυθῆτε δύναμιν ἐξ ὕψους» (Λουκ. κδ'. 45-49).

Μεθ' ὃ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἔξω ἕως Βηθανίας, καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας Αὐτοῦ, ηὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐνῷ ηὐλόγει αὐτούς, ἀπεχωρίσθη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ αὐτοί, προσκυνήσαντες Αὐτόν, ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

Πόσον ἱερά, πόσον μακαρία ἡ δεκαήμερος ἐκείνη ἀναμονὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ τοὺς Ἀποστόλους καὶ λοιποὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ αἱ εὐσεβεῖς γυναῖκες καὶ ἡ Μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ Αὐτοῦ. Πόσαι ἀναμνήσεις θὰ διημείφθησαν μεταξὺ τῶν πιστῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τῆς πρώτης Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας! Ἀναμνήσεις πλήρεις συγκινήσεων, ἀλλὰ καὶ μεσταὶ ἐλπίδος καὶ χαρᾶς. Αἱ γνωσταὶ ὑποσχέσεις τοῦ Κυρίου προσέλαβε τότε νέαν ἔννοιαν καὶ βαρύτητα δι' αὐτούς.

***Ὑποσχέσεις περὶ τῆς μελλοντικῆς ἐν οὐρανῷ παρουσίας τοῦ Κυρίου μετὰ τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ.***

«Οὐ μὴ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς. Πάλιν ἔρχομαι, καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς Ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου ἐγώ εἰμι καὶ ὑμεῖς ἦτε».

***Ὑπόσχεσις περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.***

«Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, οὗτος λήψεται ἐκ τῶν ἐμῶν καὶ ὑπενθυμίσει ὑμᾶς πάντα ὅσα εἶπον ὑμῖν».

***Πρόρρησις δοκιμασιῶν καὶ θλίψεων ἐν τῷ κόσμῳ·***

«Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ γὰρ ἐνίκησα τὸν κόσμον».

***Βεβαίωσις περὶ σταθερᾶς παρηγορίας.***

«Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω. Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς Ἐμὲ πιστεύετε».

«Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν. Εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν».

Μεταξὺ δὲ τῶν πολλῶν πολυτίμων τελευταίων ῥήσεων τοῦ Κυρίου προέχει ***μία ὑπόσχεσις,*** στηριζομένη εἰς ***ἕν διάγγελμα*** καὶ συνδεομένη μὲ μίαν ῥητὴν ***ὑποχρέωσιν*** καὶ ***ἐντολήν.***

«***Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς***». Διάγγελμα ἡγεμονικὸν ἐξουσιαστοῦ νικητοῦ, ὅστις ἐνδόξως ἀγωνισθεὶς τὸν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου ἀγῶνα, λαμβάνει παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου Πατρὸς τὸ ἆθλον τοῦ ἀγῶνος—τὴν ἀπεριόριστον καὶ πλήρη ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἀπονέμῃ τὸ δῶρον τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς τοὺς ἐπὶ γῆς ἀκολουθοῦντας τὴν ὁδόν, ἥν Αὐτὸς διήνοιξε, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐν οὐρανοῖς πλήθη τῶν σεσωσμένων.

***Ἡ ἐντολή.*** «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν».

Ἡ ἐντολὴ τοῦ βαπτίσματος ὑπονοεῖ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ βαπτιζομένου κατανόησιν τῆς σημασίας τοῦ βαπτίσματος καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας συνεπάγεται. Ἐπὶ μὲν τῶν ἐνηλίκων ἡ διδασκαλία προηγεῖται τοῦ βαπτίσματος, ἐπὶ δὲ τῶν νηπίων, οἱ γονεῖς προσάγοντες τὸ βρέφος ἐπὶ τὴν κολυμβήθραν ἀναλαμβάνουν τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτό, τὸ κατὰ δύναμιν, χριστιανοπρεπῆ ἀνατροφήν, ἕως τῆς ἡμέρας ὁπότε θὰ ἦναι εἰς ἡλικίαν νὰ αἰσθανθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ του τὴν σῴζουσαν εἰς Χριστὸν πίστιν.

***Ἡ ὑπόσχεσις.*** «Καὶ ἰδοὺ μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος».

Βαρυσήμαντος καὶ πολύτιμος ἡ ὑπόσχεσις αὕτη τοῦ Κυρίου! Ἐκ πρώτης ὅμως ὄψεως ὑπερβαίνει τὴν ἀνθρωπίνην κατάστασιν. Ὁ σύνθρονος τοῦ Πατρός, Υἱὸς καὶ Λόγος αὐτοῦ, ὁ ἐν οὐρανῷ ἔνδοξος νικητὴς τοῦ θανάτου καὶ συμφιλιωτὴς τοῦ ἀποστάτου ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, ὁ διὰ παντὸς Μεσίτης καὶ Συνήγορος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πρὸς τὸν Πατέρα — πῶς δύναται νὰ κατέλθῃ ἐκ νέου εἰς τὸν στίβον τοῦ ἀνθρωπίνου βίου; Μυρίοι δισταγμοί, δυσκολίαι καὶ ἀντιρρήσεις ἐγείρονται ὑπὸ τοῦ λογικοῦ, προκαλοῦσαι λύπην καὶ φόβους ἀβασίμους. Διότι τὸ λογικὸν δὲν εἶναι ἡ δύναμις, ἥτις δύναται νὰ κρίνῃ τὰ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Μία μόνη ἐνέργεια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἶναι ἁρμοδία πρὸς τοῦτο — ***ἡ πίστις***· διότι τὰς ἀντιλήψεις καὶ βεβαιότητας αὐτῆς λαμβάνει

ἐξ ἀποκαλύψεως. Οἱ ζῶντες ἐν στενῇ ἐπαφῇ μὲ τὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν μαρτυροῦν ὅτι αἱ ἀποκαλύψεις αὗται ἐπέρχονται ὡς ἀναλαμπαὶ βεβαιότητος ἐν τῇ ψυχῇ. Εἶναι ἑπομένως ἡ πίστις μία οὐσιαστικὴ δύναμις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Χριστιανὸν νὰ γίνῃ μέτοχος οὐρανίας σοφίας—νὰ κατανοῇ ὅσα ἀποκρύπτονται ἀπὸ τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου τούτου. Ἐξ ἄλλου ὅμως μᾶς πληροφορεῖ ἡ Γραφή, ὅτι ἡ πίστις εἶναι καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ ἑλκύει, φωτίζει καὶ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον διὰ μέσου ὅλων τῶν πνευματικῶν του δυσκολιῶν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Παῦλος; «Ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας γνωρίζει τὶ εἶναι τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἱκετεύει ὑπὲρ τῶν ἁγίων» (Ρωμ. η΄. 27). Τὴν δὲ παρουσίαν τοῦ Παρακλήτου ὑπεσχέθη ὁ Κύριος εἰς τοὺς πιστούς Του ὡς διαρκοῦς διδασκάλου, ὁδηγοῦ, παρηγόρου καὶ ἁγιαστοῦ.

Μοναδικὴ ἡ προσφορὰ τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας Αὐτὸν καὶ ἀγωνιζομένους νὰ ὑπακούουν εἰς τὰς ἐντολάς Του! Νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς σύντροφον ἀχώριστον, τὸ Πνεῦμα Αὐτοῦ, ὅπως ὁδηγῇ τὰ βήματά των διὰ μέσου τῶν κινδύνων καὶ παγίδων τῆς παρούσης ζωῆς, νὰ ἐξαγιάζῃ τὸν ἐγκόσμιον βίον, μὲ τὰς περιπετείας, τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, νὰ ἐμπνέῃ ἱεροὺς πόθους καὶ νὰ προκαλεῖ θυσίας ὑπὲρ τῶν ὁμοίων των, ὥστε οὕτω νὰ ἐκπληροῦν τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, καὶ διὰ τῆς πρὸς πάντας Χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς νὰ τιμοῦν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον φέρουν. Εἰς δὲ τὰς δοκιμασίας καὶ αὐτοὺς τοὺς διωγμοὺς αὐτῶν νὰ δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ τῆς καρτερίας καὶ εὐέλπιδος πίστεως αὐτῶν.

Τὸ μέγεθος τῆς πλουσίας ταύτης δωρεᾶς δὲν ἔχει ἐφάμιλλον. Καὶ ὅμως, τόσον ἡ ὕλη κρατεῖ τὸν ἄνθρωπον ἀπερροφημένον εἰς τὰ ἐγκόσμια, ὥστε εἶναι ὀλίγοι οἱ ζῶντες μὲ τὴν διαρκῆ συναίσθησιν τῆς παρουσίας τοῦ Πνεύματος, ἑτοίμου νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς εἰς πᾶσαν στιγμὴν καὶ ἀνάγκην τῆς ζωῆς καὶ νὰ καταστήσῃ βεβαίαν τὴν μετὰ θάνατον ἀπόλαυσιν τῆς παρουσίας τοῦ Σωτῆρος, εἰς ἀτελεύτητον μακαριότητα ἐν οὐρανῷ.

ΕΠΙ ΤΗι ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗι

# ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΔΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ

«Οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ Κύριον Ἰησοῦν εἰμὴ διὰ Πνεύματος Ἁγίου». Α΄ Κορ. ιβ΄. 3.

Μακροὶ αἰῶνες διεδέχθησαν ἀλλήλους ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐντόπιοι καὶ οἱ παρεπίδημοι προσκυνηταὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ συνεταράχθησαν ἐνώπιον μιᾶς δρακὸς ἀνθρώπων, οἵτινες πρὸ 50 ἡμερῶν εἶχον ἐγκαταλείψει τὸν Διδάσκαλον καὶ ἀρχηγόν των καὶ καθ' ὅλον τὸ μεταξὺ διάστημα διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων ἐκρύπτοντο τῇδε κακεῖσε. Τὴν ἡμέραν δὲ ἐκείνην τὸ σύνολον τῶν πεφοβισμένων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ πάλιν διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων συνεκεντρώθη εἰς τὸ ἀνώγειον ἐκεῖνο. Ἀλλὰ τότε συνέβη ἓν γεγονὸς πρω-

τοφανές. Δὲν ἦτο πλάνη ἢ φαντασία ἢ μέθη. Ἡ δρὰξ ἐκείνη τῶν 120 ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τῶν διὰ τὸν φόβων τῶν Ἰουδαίων συγκεντρωμένων ἐκεῖ, ἐξῆλθεν αἴφνης εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τοὺς ὄχλους, τοὺς συγκεντρωθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ πάσης Ἰουδαϊκῆς γῆς. Ὁ στενὸς χῶρος τοῦ ἀνωγείου δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ τοὺς συγκρατήσῃ, διότι αἱ πεφοβισμέναι καρδίαι των ἐπλημμύρησαν ἀπὸ μίαν ἀκατάσχετον δύναμιν, ἡ ὁποία, ὅπως ὁ ἀτμός, ἐζήτει διέξοδον, καὶ ὅπως τὸ φῶς, ἤθελε νὰ διαχυθῇ παντοῦ καὶ διεχύθη. Ἦτο ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγεννήθη ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Σήμερον ἡ ὁμὰς ἐκείνη τῶν 120 ἐπολλαπλασιάσθη εἰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων. Καὶ τὰ ἑκατομμύρια ταῦτα τῶν Χριστιανῶν δέχονται εἰς τὰς τάξεις των καθ' ἡμέραν ἐκείνους, οἵτινες συναισθάνονται τοὺς παλμοὺς τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς Πεντηκοστῆς, δεχόμενοι, ὅπως καὶ οἱ ὀλίγοι τότε, εἰς τὰς ψυχάς των τὸ Θεῖον Πνεῦμα. Διότι ὅπως μᾶς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ Κύριον Ἰησοῦν εἰμὴ διὰ Πνεύματος Ἁγίου».

### I. *Τὸ ἔργον τοῦ Πνεύματος.*

Ἓν τῶν κυριωτέρων ἔργων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἡ βεβαίωσις καὶ ἐξασφάλισις τῆς σωτηρίας εἰς τὸν πιστεύοντα. Καὶ τὸ ὡς ἄνω ἐδάφιον εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον δίδει ὅλην τὴν ἔμφασιν, ὅταν λέγῃ ὅτι «οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ Κύριον Ἰησοῦν εἰμὴ διὰ Πνεύματος Ἁγίου». Τὸ νὰ εἴπῃ τις «Κύριος Ἰησοῦς» καθ' ἑαυτὸ δὲν σημαίνει τίποτε. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀναγινώσκουν καὶ προφέρουν τὰς λέξεις ταύτας, χωρὶς νὰ ἐκλείψῃ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν ἐσωτερικήν των ὕπαρξιν— τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη ἀπὸ τὰς συναλλαγάς των, ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των, ἡ ὕβρις καὶ ἡ βλασφημία ἀπὸ τὰς σχέσεις των πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὥστε δὲν πρόκειται περὶ ἁπλῆς προφορᾶς ὀλίγων λέξεων ἀλλὰ περὶ βαθείας συναισθήσεως τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπεσφράγισεν Ἐκεῖνος διὰ τῆς ζωῆς Του, καὶ ἀνέστησε μεθ' Ἑαυτοῦ πάντας τούτους εἰς καινότητα ζωῆς.

Πῶς ὅμως εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος ἕως χθὲς ζήσας ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ποδοπατήσας κάθε ἀρχὴν εἰλικρινείας καὶ ἀγάπης καὶ ἀγαθότητος, νὰ προφέρῃ τὰς λέξεις «Κύριος Ἰησοῦς» μὲ τὴν βαθυτέραν σημασίαν των ; Ἐρωτήσατε τὸ Πνεῦμα, ἐρωτήσατε αὐτὸν τὸν Χριστόν· θὰ σᾶς εἴπῃ : «Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς ἐμέ, ἐὰν δὲν ἑλκύσῃ αὐτὸν ὁ Πατήρ μου». Ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Πνεύματος ἑλκύει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Χριστόν. Ἑπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν Χριστιανὸν μὴ λαβόντα τὸ Πνεῦμα, διότι χωρὶς Πνεῦμα Χριστιανὸς δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ, χωρὶς Πνεῦμα ἀδύνατον νὰ ἀποκτήσῃ τις τὴν ***ἀναγέννησιν.*** Εἶναι τρομερὰ ἡ ἰδέα μερικῶν ἀνθρώπων, οἵτινες παραδέχονται ὡς Χριστιανὸν καὶ δὴ ἀναγεγεννημένον ἕνα ἄνθρωπον μὴ λαβόντα ἀκόμη τὸ Πνεῦμα. Τοῦτο εἶναι μία ἄρνησις τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν διακηρύττει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἔπειτα, ὅπως καλεῖται «πολυποίκιλος» ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, οὕτω πως εἶναι πολυποίκιλος ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τὰ χαρίσματα καὶ αἱ δωρεαὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι πολλαὶ καὶ διάφοροι, ὡς βλέπομεν εἰς τὸ ιβ'. κεφάλαιον τῆς Α'

πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς. Ἐκείνους, οἵτινες θὰ ἐπίστευον εἰς τὸν μέλλοντα νὰ ἔλθῃ Μεσσίαν, ὁ Ἰωάννης ἔλεγεν ὅτι θὰ βαπτισθῶσιν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί. Ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν — εἰλικρινής, γνησία, ἀκλόνητος, ἐκδηλουμένη ἐν τῇ καθημερινῇ ἀναστροφῇ τοῦ Χριστιανοῦ—εἶναι ἔνδειξις ὅτι ἐβαπτίσθη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί. Τὸ πῦρ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος ἐκκαθαρίζει ὅλην τὴν σκωρίαν, ἀφαιρεῖ πᾶσαν ρυπαρότητα ζωῆς καὶ καθιστᾷ τὸν πιστεύσαντα εἰς τὸν Χριστὸν ***νέον κτίσμα.***

Αἱ ἀλήθειαι τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἁπλαῖ καὶ σαφεῖς τόσον διὰ τοὺς ἀμαθεῖς, ὅσον καὶ διὰ τοὺς καυχωμένους διὰ τὴν μάθησιν καὶ τὴν σοφίαν των.

Ὁ Θεὸς δίδει τὴν χάριν καὶ τὸ Πνεῦμά του πρὸς πάντας ***ἀναλόγως τῶν ποικίλων περιστάσεων καὶ τῆς ἰδιαιτέρας ἑκάστου κλήσεως ἐν τῷ κόσμῳ***· διότι ἐκεῖ ὅπου θὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ Χριστιανὸς τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος, δι' ἐκείνην τὴν κατεύθυνσιν τὴν λαμβάνει. Εἰς τὸν ἰατρὸν δίδεται τὸ Πνεῦμα, διὰ νὰ τῷ χρησιμεύσῃ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου του ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων ἀφ' ἑτέρου. Εἰς τὸν διδάσκαλον δίδεται ἡ χάρις—τὸ Πνεῦμα—διὰ νὰ ἔχῃ τὸ μεταδοτικὸν τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὸ ἔργον του ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἐμπεπιστευμένων εἰς αὐτὸν νεαρῶν ψυχῶν. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸν χειρώνακτα, τὸν τεχνίτην, τὸν γεωργόν, τὸν ὑπάλληλον κλπ. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀφ' ἑνὸς προσαρμόζεται οὕτως εἰπεῖν πρὸς τὰς εἰδικὰς ἀνάγκας τοῦ ἔργου ἑνὸς ἑκάστου, καὶ ἀφ' ἑτέρου μᾶς ἀφομοιοῖ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς.

Ἐδῶ ἔγκειται ἡ διαφορὰ καὶ ἡ πληθὺς τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἑωσοῦ καταντήσωμεν εἰς τὸ μέτρον τῆς ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν.

### II. ***Ἡ συμμετοχὴ τοῦ πιστοῦ εἰς τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος.***

«***Οὐδεὶς*** δύναται ***νὰ εἴπῃ*** Κύριον Ἰησοῦν ***εἰμὴ*** διὰ Πνεύματσς Ἁγίου». Οἱ λόγοι οὗτοι ὑποδηλοῦν ὅτι τὸ Πνεῦμα δίδεται πρὸς πάντας ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως.

Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εὑρίσκεται ἐν διηνεκεῖ ἐπικοινωνίᾳ μὲ τὸν πιστόν· διότι «αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ μετὰ τοῦ πνεύματος ἡμῶν ὅτι εἴμεθα τέκνα Θεοῦ». Ἐὰν πιστεύῃς ὅτι εἶσαι τέκνον Θεοῦ (ἐπειδὴ πληροῖς ὅλους τοὺς ὅρους τῆς υἱοθεσίας), τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ Πνεῦμα εἶναι τὸ μαρτυροῦν ἐν σοί· ἐπομένως μετέχεις εἰς τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα δίδει τὸ Πνεῦμα εἰς τοὺς πιστούς. Ἄλλως τε καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον παραγγέλλει ὁ Θεὸς διὰ στόματος τοῦ δούλου του Παύλου: «Τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε», «Μὴ λυπῆτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσφραγίσθητε διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολυτρώσεως». Πῶς θὰ σβύσωμεν ἢ θὰ λυπήσωμεν τὸ Θεῖον Πνεῦμα, ἂν δὲν τὸ ἐλάβομεν ἢ δὲν συμμετέχομεν εἰς τὰς εὐλογίας καὶ εἰς τὴν πεῖράν του ἐν ἡμῖν;

Ἀκριβῶς δὲ διὰ τοῦτο παριστάνεται τόσον ποικίλη ἡ ἐκδήλωσις τοῦ Πνεύματος, διότι πᾶς πιστὸς—ὁ τελευταῖος τῶν πιστῶν—ἔχει τὸ χάρισμα τοῦ Πνεύ-

ματος ἐκδηλούμενον εἰς τὰς ποικίλας ἢ εἰς τὰς εἰδικὰς ἀνάγκας καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν κλῆσιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ νοηθῇ Χριστιανὸς ἐστερημένος Πνεύματος, ὅστις νὰ μετέχῃ εἰς τὰ χαρίσματα καὶ τὰς δωρεὰς τοῦ Πνεύματος. Ὁ τοιοῦτος ἀσφαλῶς δὲν εἶναι Χριστιανός, δὲν δύναται νὰ ἦναι Χριστιανός. Διότι ἂν ἦναι πράγματι Χριστιανός, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ τὸ Πνεῦμα καὶ νὰ μετέχῃ εἰς τὰ χαρίσματα καὶ εἰς τὰς δωρεὰς τοῦ Πνεύματος.

Ἀφ᾽ ἑτέρου πλανῶνται ἐκεῖνοι οἱ Χριστιανοί, οἵτινες ἀποφαίνονται ὅτι ὁ τάδε ἢ ὁ δεῖνα Χριστιανὸς δὲν ἔχει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἐκδηλοῦται εἰς τὴν ζωήν του καθ᾽ ἕνα ὡρισμένον τρόπον ἢ δι᾽ ἑνὸς ὡρισμένου χαρίσματος. Ὁ Θεὸς πουθενὰ εἰς τὴν ὁρατὴν φύσιν δὲν ἀκολουθεῖ ἕνα ὁμοιόμορφον καὶ ὡρισμένον τύπον. Τὰ φύλλα ἑνὸς οἱουδήποτε δένδρου ἔχουν τὴν ἰδιάζουσαν μορφήν, ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς τὸ δένδρον ἐκεῖνο· ἀλλὰ κανὲν φύλλον τοῦ αὐτοῦ δένδρου δὲν εἶναι ἀπαραλλάκτως ὅμοιον κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα πρὸς ἄλλο φύλλον. Ὅλοι εἴμεθα ἄνθρωποι. Καὶ ὑπάρχουν ὁμοιότητες μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἐν τούτοις ἐπικρατεῖ τόση ποικιλία μορφῶν καὶ φυσιογνωμιῶν, ὅσοι ὑπάρχουν ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον. Ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ποικιλία αὕτη, φαντασθῆτε ποία σύγχυσις θὰ ἐπεκράτει, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ ἦσαν ὅμοιοι καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὸν ἄλλον.

Ἐὰν λοιπὸν αὐτὸς ἦναι ὁ κανὼν εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον, ὁ αὐτὸς κανὼν ἰσχύει καὶ εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον· διότι ὁ πνευματικὸς εἶναι προέκτασις τοῦ φυσικοῦ ὡς πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς συμμετοχῆς μας εἰς αὐτό.

Ἑπομένως οἱ ἰσχυριζόμενοι ὅτι διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἔλαβε τὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον πρέπει νὰ τὸ λάβῃ κατὰ ἕνα ὡρισμένον τύπον — π.χ. νὰ λαλῇ γλώσσας ἀγνώστους ἢ νὰ θεραπεύῃ ἢ νὰ διακρίνῃ πνεύματα, πλανῶνται οἰκτρὰν πλάνην ἢ πλανῶσιν ἁπλοϊκοὺς ἀνθρώπους ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ἁπλοϊκότητα ἢ τὴν ἄγνοιάν των εἰς τὰ πνευματικὰ ζητήματα.

### III. *Εἰς τί συνίσταται ἡ πλήρωσίς μας ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;*

«Δίδεται δὲ εἰς ἕκαστον ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον» (Α΄ Κορινθ. ιβ΄. 7). Ἂν διὰ πρώτην φορὰν ἄνθρωπος ἀδαὴς τῶν Γραφῶν καὶ τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς ἀνεγίνωσκεν αὐτὰς τὰς λέξεις, ἴσως θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ὅπως ὁ ὑλικὸς κόσμος, οὕτω καὶ ὁ πνευματικὸς περιστρέφεται περὶ τὸ συμφέρον, καὶ πιθανὸν νὰ μὴ ἐκινεῖτο ἀπὸ τὴν θέσιν του διὰ νὰ ἐγκολπωθῇ τὸν Χριστόν.

Τὸ «συμφέρον» ἐδῶ δὲν εἶναι ὑλικόν τι, ἀλλ᾽ εἶναι ἀπολύτως πνευματικόν. Καὶ τὸ ἀπολύτως πνευματικὸν συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κἄτι, τὸ ὁποῖον συνδέεται μὲ τὴν παροῦσαν καὶ μὲ τὴν μέλλουσαν ζωὴν αὐτοῦ.

Ὁ Χριστιανὸς εἶναι ὁ κληρονόμος μιᾶς ἀφθάρτου, ἀμιάντου, ἀμαράντου κληρονομίας, πεφυλαγμένης ἐν τοῖς οὐρανοῖς δι᾽ αὐτόν. Αὐτὸς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ φυλάττεται διὰ τῆς πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν τῷ ἐσχάτῳ καιρῷ (Α΄. Πέτρ. α΄. 5). Ὥστε ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος δίδεται εἰς ἕκαστον δι᾽ αὐτὸ τὸ συμφέρον—πῶς; διὰ τίνος τρόπου; πρὸς τίνα σκοπόν;

Διὰ τῆς πληρώσεως τοῦ πιστοῦ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος. «Πληροῦσθε πνεύματος».

***Διὰ τῆς πίστεως.*** Ἡ πίστις εἶναι ὁ μόνος τρόπος τῆς σωτηρίας ἀλλὰ καὶ τῆς πληρώσεως ὑπὸ τοῦ Πνεύματος. Χωρὶς πίστιν ἀδύνατον εἶναι νὰ εὐαρεστήσωμεν εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἡ εὐαρέσκεια τοῦ Θεοῦ χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα ἀφθόνως, ὥστε νὰ ἦναι ἡ ἀγάπη ἐκκεχυμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,

Εἶναι δυνατὸν χωρὶς πληρότητα Πνεύματος ν' ἀγαπῶμεν ἢ νὰ ὑπηρετῶμεν ἢ νὰ θυσιάζωμεν καὶ νὰ θυσιαζώμεθα; Ἀδύνατον.

***Πρὸς τὸν σκοπὸν*** τοῦ νὰ μὴ διακινδυνεύσωμεν τὴν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον ἐκείνην κληρονομίαν τὴν πεφυλαγμένην ἐν τοῖς οὐρανοῖς δι' ἡμᾶς οἵτινες φυλαττόμεθα διὰ τῆς πίστεως.

Ἀδελφοί μου, πόσον εὔκολον εἶναι νὰ διακινδυνεύσωμεν τὰ αἰώνια συμφέροντά μας, ***παραμελοῦντες*** τὴν καλλιέργειαν τῆς ζώσης μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐπικοινωνίας—καὶ συνεπῶς τὴν πλήρωσίν μας ὑπὸ τοῦ Πνεύματος—***καλλιεργοῦντες*** πᾶσαν ψυχρότητα καὶ δημιουργοῦντες ἀφορμάς, δι' ὧν ἐκδιώκεται ἀντὶ νὰ προσκαλῆται τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον—λόγος ψυχρός, συμπεριφορὰ ἀνάρμοστος εἰς Χριστιανόν, συμμόρφωσις πρὸς τὸν κόσμον, παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἐκτὸς πλέον τῶν χονδροειδῶν ἁμαρτωλῶν πράξεων καὶ τῆς καταλαλιᾶς, ἐπικρίσεως καὶ τόσων ἄλλων—τὰ ὁποῖα κενώνουν τὴν καρδίαν ἀπὸ πνεύματος—καὶ ὡς ἐλέγομεν ἀνωτέρω, καρδία κενὴ Πνεύματος δὲν εἶναι Χριστιανική.

Τὸ ἀντιφάρμακον κατὰ πάσης τοιαύτης καταστάσεως εἶναι τὸ νὰ ζητῶμεν πλειοτέραν δόσιν Πνεύματος—πλήρωσιν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἐκδηλουμένην:

α) Εἰς καθαρὰν καὶ ἁγίαν ζωήν.

β) Εἰς σκέψεις, πράξεις καὶ λόγους καθαροὺς καὶ ἁγίους.

γ) Εἰς σχέσεις ἡγιασμένας πλήρεις ἀγάπης, πρᾳότητος, μακροθυμίας, ἀγαθοσύνης, εὐσεβείας, πίστεως.

δ) Εἰς εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν μήπω σωθέντων ἁμαρτωλῶν· καὶ ε) εἰς ἑτοιμότητα πρὸς θυσίαν τῶν πάντων διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν δόξαν Του.

Λέγεις Κύριόν σου τὸν Ἰησοῦν Χριστόν; Τὸ λέγεις διὰ Πνεύματος Ἁγίου, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχεις μετὰ πάντων τῶν εἰλικρινῶς ἀναγεγεννημένων τέκνων τοῦ Θεοῦ; Ἐκδήλωσον τὸ ἐν σοὶ Θεῖον Πνεῦμα διὰ ἁγίας ζωῆς, εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῶν ἄλλων καὶ προθυμίας νὰ θυσιάσῃς ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Βασιλείας του. Μόνον οὕτω θὰ ἦσαι βέβαιος ὅτι ἐξασφαλίζεις τὰ ὕψιστα πνευματικά σου συμφέροντα.

***† Π. Γ. Λογγινίδης.***

---

— ***Οἱ μακαρισμοὶ τοῦ κόσμου:*** *Μακάριοι οἱ κατέχοντες. Μακάριοι οἱ πλούσιοι. Μακάριοι οἱ ἐπιτυγχάνοντες καὶ ἐπιβαλλόμενοι. Μακάριοι οἱ ἔχοντες αὐτοπεποίθησιν.*

— ***Οἱ μακαρισμοὶ τοῦ Χριστοῦ:*** *Μακάριοι οἱ ταπεινόφρονες, οἱ πενθοῦντες, οἱ εἰρηνοποιοί, οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν, οἱ ἐλεήμονες, οἱ διωκόμενοι διὰ τὴν δικαιοσύνην.*

# ΖΗΝ ΔΙΑ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

*«Καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μὴ ζῶσι πλέον δι' ἑαυτούς, ἀλλὰ δι' Ἐκεῖνον, ὅστις ἀπέθανε καὶ ἀνέστη ὑπὲρ αὐτῶν.»*

(Β'. Πρὸς Κορινθ. ε'. 14—15).

Ἐκ τοῦ προκειμένου ἐδαφίου καὶ ἄλλων μερῶν τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου καταφαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι (οὐδ' αὐτῶν τῶν ἀναγεγεννημένων ἐξαιρουμένων) δὲν εἶναι ὅλοι ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ ἦναι, οὐδὲ ζοῦν ὅπως ἔπρεπε νὰ ζοῦν· καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα παραγάγῃ ἐν αὐτοῖς ἀλλοῖα αἰσθήματα καὶ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ ζοῦν ἄλλως ἢ ὅπως ἔζων πρότερον.

Ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐγωϊσταὶ καὶ φίλαυτοι καὶ ζοῦν ἕκαστος δι' ἑαυτόν. Τὸ νὰ ζῇ τις διά τινα σημαίνει νὰ ἦναί τις ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφιερωμένος εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του — νὰ πράττῃ ἀκριβῶς ὅ,τι ἐκεῖνος ἐπιθυμεῖ καὶ νὰ ὁδηγῆται ὑπὸ τῆς θελήσεώς του. Οὕτω λ. χ, λέγομεν ὅτι πατὴρ ἢ μήτηρ τις ζῇ διὰ τὰ τέκνα της, ὅταν βλέπωμεν ὅτι τὸ καλὸν τῶν τέκνων εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ γονέως. Λέγομεν ὅτι ἄνθρωπός τις ζῇ διὰ τὴν πατρίδα του, ὅταν τὸ καλὸν αὐτῆς ἦναι ἡ κυρία καὶ ὑψίστη μέριμνα καὶ ἐπιθυμία αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τούτου εἶναι ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ πᾶν ἄλλον ἀγαθὸν καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ζωήν του.

Οὕτω λέγομεν καὶ ὅτι ἄνθρωπός τις ***ζῇ δι' ἑαυτόν,*** ὅταν πρὸ παντὸς ἄλλου πράγματος ἐπιδιώκῃ τὸ ***ἀτομικόν*** του καλόν, τὸ ***ἀτομικόν*** του συμφέρον, τὴν ***ἀτομικήν*** του εὐχαρίστησιν, τοὺς ἰδιοτελεῖς σκοπούς του — ἢ ὅταν διὰ τῆς διαγωγῆς του δεικνύῃ, ὅτι τοῦτο εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς καὶ κανὼν τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Ὅτι οἱ ἄνθρωποι ζοῦν δι' ἑαυτοὺς γίνεται καταφανὲς ἐξ ὅσων βλέπομεν καὶ ἀκούομεν καὶ ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἔτι καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται καὶ θεωρεῖται ὑπὸ πάντων ὡς καλωσύνη, ὡς ἀγαθοεργία, συχνότατα δύναται νὰ ἔχῃ ὡς σκοπὸν ἀτομικόν τι συμφέρον.

Καὶ ὅταν ἀκόμη θυσιάζῃ τις τὴν ζωήν του κατὰ τὸ φαινόμενον ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, πιθανὸν νὰ παρακινῆται εἰς τοῦτο ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν τιμὴν ἢ τὴν ματαίαν δόξαν ἢ τὰς ἐπευφημίας τῶν ἀνθρώπων, ἢ ἐπ' ἐλπίδι ἄλλου τινὸς ἐπιγείου κέρδους.

Διατί οἱ ἄνθρωποι ληστεύουν καὶ κλέπτουν καὶ ἀπατοῦν τοὺς ὁμοίους των; Διότι ζοῦν δι' ἑαυτούς. Διατί καταθλίβουν τοὺς πτωχούς, τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά; Διατί ἀποστεροῦν τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπηρέτας των τοῦ μισθοῦ των; Διατί ἀσελγοῦν καὶ ἀκολασταίνουν καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ κορέσουν τὰ πάθη των τὰ σαρκικά, ὡς τὰ κτήνη, ἂν καὶ γνωρίζουν ὅτι οὕτω πως πράττοντες καταστρέφουν τὴν εἰρήνην καὶ τὰς ψυχὰς μυριάδων ἐκ τῶν ὁμοίων αὐτῶν ἀνθρώπων; Διότι ζοῦν δι' ἑαυτούς.

Ἡ ἀγάπη αὐτὴ τοῦ Ἐγώ, ***ἡ φιλαυτία,*** δὲν ἐνυπάρχει μόνον εἰς τὰ ἄτομα, ἀλλὰ παρατηρεῖται καὶ εἰς οἰκογενείας καὶ εἰς ὁλοκλήρους κοινωνίας καὶ ἔθνη — ἔθνη μάλιστα καλούμενα Χριστιανικά! Ἐκδηλοῦται δὲ συχνότατα εἰς τὴν

διπλωματίαν καὶ εἰς ἄλλας διεθνεῖς ὑποθέσεις, ὅταν ἓν ἔθνος ζητῇ νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς σμικρότητος ἢ ἀδυναμίας ἢ ἀγνοίας ἄλλου ἔθνους, πρὸς ἴδιον ὄφελος. Φαίνεται δὲ πολλάκις ὡς ἐὰν οἱ ἄνθρωποι εἶχον λησμονήσει ὅτι εἶναι ἀδελφοί, ἐξ ἑνὸς αἵματος καὶ Πατρός.

Ὁ ἐγωϊσμός, ἡ φιλαυτία, ἐκδηλοῦνται οὐχὶ σπανίως καὶ ἐν ἐκκλησίαις Χριστιανικαῖς, αἵτινες ὁμολογοῦσι τὸν αὐτὸν Πατέρα, τὸν αὐτὸν Κύριον, τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, τὸ αὐτὸ βάπτισμα, τὴν αὐτὴν πίστιν, τὴν αὐτὴν ἐλπίδα, κτλ.

Κατὰ τῆς ἁμαρτίας ταύτης κηρύττουσι πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ. Ἅπας ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆται ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον τὴν περιστολὴν καὶ κατάπαυσιν τῆς ἁμαρτίας ταύτης. Τὸ «Θέλεις ἀγαπᾷ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν» ἀπαγορεύει πᾶσαν ἁμαρτίαν προερχομένην ἔκ τῆς φιλαυτίας, ἐκ τοῦ ἐγωϊσμοῦ τούτου. Τὸ ζῆν δι᾽ ἑαυτοὺς κινεῖ προσέτι τοὺς ἀνθρώπους νὰ παρακούουν τὸν Θεόν, νὰ βεβηλώνουν τὴν ἁγίαν Αὐτοῦ ἡμέραν, νὰ καταχρῶνται τοῦ ἐλέους καὶ τῆς μακροθυμίας Αὐτοῦ, καὶ νὰ σπαταλοῦν εἰς ἀσωτίαν ἢ ματαίας ἐπιδείξεις ὅ,τι ἔπρεπε νὰ δαπανᾶται εἰς ἀγαθοεργίαν, εἰς ἀνακούφισιν πτωχῶν, ἀσθενῶν καὶ τεθλιμμένων, καὶ πρὸς βοήθειαν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν. Ἐν γένει δὲ ἡ διαγωγὴ τῶν πλείστων ἀνθρώπων δεικνύει ὅτι δὲν ζοῦν διὰ τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὸ καλὸν τῶν ὁμοίων των, ἀλλὰ δι᾽ ἑαυτούς.

Ἀλλ᾽ ὁ Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐταπεινώθη καὶ ἔπαθε καὶ ἀπέθανε, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ποινὴν τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ζυγὸν αὐτῆς καὶ ἀπὸ τὴν δύναμιν καὶ ἀγάπην αὐτῆς — καὶ ἀπὸ τὴν καταστάσιν τῆς φιλαυτίας, ἥτις μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀδὰμ εἶναι ἡ ἐπικρατεστάτη ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον.

Ὁ Χριστὸς ἐδοκίμασε θάνατον διὰ πάντα ἄνθρωπον, διότι ὅλοι εἶναι νεκροὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ—ἀπέθανε δὲ ἵνα ἐξασφαλίσῃ εἰς ἡμᾶς ζωὴν νέαν, ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἵνα ἡμεῖς μὴ ζῶμεν πλέον δι᾽ ἑαυτούς, ἀλλὰ δι᾽ Ἐκεῖνον, ὅστις ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, ἵνα μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν Θεόν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπεμακρύνθημεν.

Ἐὰν λοιπὸν ἡμεῖς ἤμεθα ἀληθεῖς Χριστιανοί, τοῦτο πρέπει νὰ ἦναι τὸ πρῶτον καὶ κύριόν μας μέλημα, ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν — ***νὰ ζῶμεν οὐχὶ δι᾽ ἑαυτούς, ἀλλὰ διὰ τὸν Χριστόν.***

Εἶναι δὲ ἄξιος ὁ Χριστὸς τῆς τοιαύτης θυσίας ἐκ μέρους ἡμῶν:

1) ***Διότι μᾶς ἔπλασεν.*** Αὐτὸς μᾶς ἔφερεν ἐκ τοῦ μηδενὸς εἰς τὸ εἶναι καὶ μᾶς ἐπροίκισε διὰ τοιούτων σωματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι μᾶς θέτουν εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς κλίμακος τῶν ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων Του. Ἐκτὸς τούτου, Αὐτὸς εἶναι ὁ Συντηρητὴς ἡμῶν, χορηγῶν εἰς ἡμᾶς τροφήν, ἐνδυμασίαν, ὑγιείαν, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχομεν καὶ εἴμεθα.

Ἐὰν οἱ ἐπίγειοι γονεῖς ἔχουν ἀξιώσεις καὶ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν τέκνων των, διότι τὰ ἐγέννησαν καὶ τὰ ἀνέθρεψαν, πόσον μεγαλείτερα δικαιώματα πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ὑπακοῆς, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπηρεσίας ἡμῶν, διότι ἔκαμε καὶ κάμνει ὑπὲρ ἡμῶν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ πλειότερα τῶν φυσικῶν ἡμῶν γονέων.

2) Διότι Αὐτὸς μᾶς ***περιφρουρεῖ καὶ διαφυλάττει*** νυχθημερὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς—κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν Αὐτὸς εἶναι ὁ προστάτης καὶ φύλαξ ἡμῶν καὶ δὲν πρέπει ἆρά γε ἡμεῖς νὰ ζῶμεν δι' Αὐτόν;

3) Διότι ἐὰν τῷ ὄντι ἤμεθα ἀληθεῖς Χριστιανοί, τοῦτο ὀφείλομεν εἰς Αὐτόν. Αὐτὸς ἤγγισε τὴν καρδίαν ἡμῶν διὰ τοῦ Λόγου Του καὶ τοῦ Ἁγίου Του Πνεύματος, Αὐτὸς ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν πίστιν, καὶ Αὐτὸς μᾶς ***ἐλύτρωσεν ἐκ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας.*** Ἤμεθα αἰχμάλωτοι καὶ Αὐτὸς ἐπλήρωσε τὰ λύτρα τῆς ἐξαγορᾶς ἡμῶν. Ἤμεθα καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον — θάνατον αἰώνιον — καὶ Αὐτὸς μᾶς ἀπήλλαξεν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἰδίου Αὐτοῦ αἵματος. Διὰ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ ἡμεῖς τώρα ζῶμεν.

Αὐτὸς κατῆλθεν ἐξ οὐρανοῦ, ἀνέλαβεν ἐφ' Ἑαυτὸν μορφὴν δούλου, καὶ μολονότι ἦτο πλούσιος, ἐγένετο πτωχὸς καὶ ὑπέμεινεν ὀνειδισμὸν καὶ ἐντροπὴν καὶ θλίψεις δι' ἡμᾶς.

Ἔκλαυσε μετ' ἀγωνίας ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ. καὶ ὁ ἱδρὼς τοῦ προσώπου Αὐτοῦ ἦτο ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος. Προσηλώθη ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ τέλος ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν. καὶ δὲν πρέπει ἆρά γε ἡμεῖς νὰ ζῶμεν δι' Αὐτόν;

Τοιοῦτοι οἱ λόγοι, τοιαῦται αἱ ὑποχρεώσεις, δι' ἃς πρέπει νὰ ζῶμεν δι' Αὐτόν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ὑπάρχουσι καὶ ὠφελήματα σπουδαῖα συνδεδεμένα μὲ τὴν ὑπηρεσίαν Του, τὰ ἑξῆς:

1) Διότι τὸ ζῆν διὰ τὸν Χριστὸν ***συντελεῖ πρὸς τὴν ἰδίαν ἡμῶν εὐδαιμονίαν*** ἔν τε τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι κόσμῳ,

Ὁ πόθος τῆς εὐδαιμονίας εἶναι ἔμφυτος εἰς πάντα ἄνθρωπον. Ὁποῖαι καὶ ὁπόσαι προσπάθειαι, ἀγῶνες, κίνδυνοι, θυσίαι δὲν καταβάλλονται πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς!

Ἀλλ' ὅμως αὕτη δὲν δύναται ν' ἀποκτηθῇ καὶ ἐξασφαλισθῇ δι' ἄλλου μέσου, εἰμὴ διὰ μόνου τοῦ Χριστοῦ. Δι' Αὐτοῦ ἀποκτᾶται εὐκολώτατα καὶ ἀσφαλέστατα: «Πλησίον σου εἶναι ὁ λόγος, ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν τῷ στόματί σου. Ἐὰν πιστεύσῃς μὲ τὴν καρδίαν καὶ ὁμολογήσῃς διὰ τοῦ στόματός σου ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Κύριος, θέλεις σωθῇ».

Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι σκληρὸς κύριος, δὲν εἶναι αὐθαίρετος δεσπότης, ἐπιβάλλων καὶ ἐπιτάττων ἡμῖν νὰ ζῶμεν δι' Αὐτόν, ὡς ἐὰν τοῦτο ἦτο διὰ τὸ ἴδιον Αὐτοῦ συμφέρον, διότι τοιαύτην ἀνάγκην δὲν ἔχει ἡμῶν ἢ τῆς ὑπηρεσίας ἡμῶν. Ἀλλ' ἐπιθυμεῖ νὰ ζῶμεν δι' Αὐτόν, διότι οὕτω πράττοντες καθιστάμεθα ἡμεῖς αὐτοὶ εὐτυχεῖς.

Ἡ ὑπηρεσία Του καὶ ἡ πρόσκαιρος καὶ αἰώνιος ἡμῶν εὐδαιμονία εἶναι ἀδιασπάστως συνδεδεμέναι πρὸς ἀλλήλας. Ἐν Αὐτῷ ὑπάρχει μεγάλη ἀμοιβή— αἰώνιος εὐδαιμονία, θησαυροὶ οὐχὶ πρόσκαιροι ἀλλ' ἄφθαρτοι, δόξα ἀτελεύτητος ἐν τῇ βασιλείᾳ Του ἐν οὐρανοῖς.

Ἀλλ' ἵνα ὠφεληθῶμεν, ἀδελφοί, ἐκ τοῦ θέματος τούτου, ἀνάγκη ***νὰ ἐξετάσωμεν ἡμᾶς αὐτούς***, ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ ἐπετεύχθη καὶ ἐκπληροῦται ***ἐν ἡμῖν*** καὶ ***δι' ἡμῶν ἐν τῇ ζωῇ μας.***

Πάντες οἱ ὀνομαζόμενοι Χριστιανοὶ ὁμολογοῦν ὅτι εἶναι ὀπαδοὶ τοῦ Χρι-

στοῦ, βεβαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομα τῆς τρισυποστάτου Θεότητος καὶ κατ' ἔτος ἢ καὶ συχνότερον μεταλαμβάνουν τῶν συμβόλων τοῦ σώματος καὶ αἵματος Αὐτοῦ, πιστεύοντες ὅτι Αὐτὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ πῶς καὶ διὰ ποῖον ἔζησαν μέχρι τοῦδε καὶ ζοῦν τὴν σήμερον; Διὰ τὸν Χριστόν, ἢ διὰ τὸν κόσμον, τὴν σάρκα καὶ τὸν Διάβολον;

Δὲν ἔζησαν καὶ ζοῦν ἆρά γε δι' ἑαυτοὺς καὶ οὐχὶ διὰ τὸν Χριστόν; Δὲν εἰργάσθησαν, ἠγρύπνησαν, ἠγωνίσθησαν, ἐκινδύνευσαν, ἵνα εὐχαριστήσουν ἑαυτοὺς καὶ οὐχὶ τὸν Χριστόν;

Ὅσοι ἐξ ὑμῶν εἶσθε γονεῖς, πῶς ἀνεθρέψατε καὶ ἀνατρέφετε τὰ τέκνα σας; Διὰ ποῖον τὰ διδάσκετε νὰ ζοῦν; Διὰ τὸν Χριστόν; ἢ διὰ τὸν κόσμον καὶ τὰς ματαιότητας αὐτοῦ;

Οἱ λόγοι καὶ αἱ πράξεις σας, ἡ καθημερινὴ διαγωγή σας, εἶναι ***μάρτυρες ὑπὲρ ὑμῶν,*** ὅτι ζῆτε διὰ τὸν Χριστόν, ἢ ***μάρτυρες καθ' ὑμῶν,*** ὅτι ζῆτε δι' ἑαυτούς;

Ποία εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς συνειδήσεώς σας; ὅτι ζῆτε διὰ τὸν Χριστόν, ὅστις ἀπέθανε διὰ σᾶς, ἢ διὰ τὸν κόσμον, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς μερίμνας αὐτοῦ;

Ὅταν τις ἀρχίζῃ νὰ ζῇ διὰ τὸν Χριστόν, ἀρχίζει ***νέαν ζωήν.*** Ἡ διαγωγή του μεταβάλλεται, αἱ ὀρέξεις, αἱ ἐπιθυμίαι, οἱ σκοποί του ἀλλάσσουν, αἱ ἰδέαι καὶ τὰ αἰσθήματά του περὶ ἁμαρτίας καὶ ἁγιωσύνης λαμβάνουν ριζικὴν μεταβολήν. Ἀρχίζει νὰ συλλογίζεται περὶ τοῦ Χριστοῦ μὲ εὐχαρίστησιν, νὰ ὁμιλῇ περὶ Αὐτοῦ μὲ χαράν. Ἀγαπᾷ τὴν ἁγίαν Του ἡμέραν, τὴν Κυριακήν, καὶ ἁγιάζει αὐτήν, ἀφιερῶν αὐτὴν εἰς πνευματικὴν ἐνασχόλησιν καὶ ἀγαθοεργίαν. Ἡδύνεται νὰ συχνάζῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας. Ἀγαπᾷ τὰς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου, ἰδίως τὰς περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Σταυροῦ Αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ.

Πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα μὲ σᾶς, ἀδελφοί μου — μὲ ἕνα ἕκαστον ὑμῶν; Ἐὰν ζῆτε διὰ τὸν Χριστόν, εἶσθε ἀσφαλεῖς εἰς πᾶσαν περίστασιν καὶ εἰς πάντα καιρόν, ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ θάνατος, ὁ Χριστὸς θὰ ἦναι πλησίον σας ἵνα παραλάβῃ καὶ φέρει τὴν ψυχήν σας ἀσφαλῶς, διὰ μέσου τῆς κοιλάδος τῆς σκιᾶς τοῦ θανάτου, εἰς τὴν οὐρανίαν μακαριότητα.

Ἀλλ' ἐὰν δὲν ζῆτε διὰ τὸν Χριστόν, πάντα ὅσα ἤδη ἀγαπᾶτε καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ζῆτε, ταχέως θέλουσι σᾶς ἐγκαταλίπει, γυμνοὶ δὲ καὶ ταλαίπωροι ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου—ἄνευ φίλου, ἄνευ στηρίγματος, ἄνευ παρηγορίας καί, τὸ πάντων τρομερώτατον, ἄνευ ἐλπίδος,—θέλετε κληθῇ διὰ τοῦ θανάτου νὰ ἐμφανισθῆτε ἐνώπιον Ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ζῶντες παρημελήσατε, παρηκούσατε, περιεφρονήσατε, ἵνα λάβητε παρ' Αὐτοῦ τὸν μισθὸν τῶν ἔργων καὶ τῆς ἀνομίας σας, τὴν αἰωνίαν κακοδαιμονίαν!

Εἴθε ὁ Κύριος νὰ φυλάξῃ πάντας ἡμᾶς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἀπὸ τοιούτου τρομεροῦ τέλους καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ διὰ τῆς ἀγάπης Του εἰς τελείαν ἀφιέρωσιν ἡμῶν αὐτῶν καὶ πάντων, ὅσα ἔχομεν, εἰς τὸν Χριστόν, ἵνα ὅταν Αὐτὸς φανερωθῇ, συνδοξασθῶμεν μετ' Αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ Αὐτοῦ. Ἀμήν!

***(Ἐκ τῶν τοῦ Μιχαὴλ Καλοποθάκη)***

# ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΙΛΙΟΥ

«Καὶ ὅστις σὲ ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο». (Ματθ. ε'. 41)

Κἄτι τι ἀπείρως σαγηνευτικὸν ὑπάρχει εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι κάθε Ρωμαῖος στρατιώτης εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ οἱονδήποτε πολίτην νὰ φέρῃ τὸ φορτίον του εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλίου· ἀλλ' ἡ διακήρυξις τοῦ Κυρίου μας ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὅστις κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀγγαρεύεται, πρέπει ἐξ ἰδίας ἐλευθέρας βουλήσεως νὰ ὑπάγῃ μετὰ τοῦ ἀγγαρεύοντος καὶ δεύτερον μίλιον, εἶναι ἐξόχως θαυμαστή... Διατυπώνει μὲ ζωηρὰν γλῶσσαν τὴν μεγάλην ἀλήθειαν ὅτι ***τὸ νὰ πράττῃ τις τὸ ξηρὸν καθῆκόν του δὲν εἶναι ἀρκετόν***· πρέπει νὰ γίνεται κἄτι περισσότερον. τὸ ὁποῖον νὰ ἐκφράζῃ τὸ ἐκχείλισμα τῆς ἀγάπης, τὸν πόθον τῆς ὑπηρεσίας οὐχὶ ὡς ***καθήκοντος*** ἀλλ' ὡς εὐχαρίστου ***προνομίου***,

Οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ θεωροῦνται πολλάκις ὡς ἰδεολογικοὶ—ὡραῖοι μὲν καὶ συγκινητικοί, ἀλλὰ σπανίως πραγματοποιήσιμοι εἰς τὸν σύγχρονον αἰῶνα τῆς βιοπάλης. Καὶ ὅμως ποσάκις δὲν ἠναγκάσθημεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν προσαρμόζεται τελείως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς, καὶ ὅτι ὅταν τίθεται εἰς ἐφαρμογήν, φέρει πολὺ καλλίτερα ἀποτελέσματα ἀπὸ τὰς καλουμένας ὑπαγορεύσεις τοῦ κοινοῦ νοῦ!

Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἂς ἐξετάσωμεν τί πράγματι συμβαίνει, ὅταν προσπαθήσωμεν νὰ ὑπάγωμεν τὸ δεύτερον μίλιον.

1. ***Πέραν τοῦ πρώτου μιλίου τὸ φορτίον γίνεται ἐλαφρότερον***.

Τοῦτο ἀληθεύει πάντοτε. Ἕνα παιδί, ὅταν μανθάνῃ νὰ ἀναγινώσκῃ, εὑρίσκει τοῦτο κοπιῶδες. Προσκόπτει ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγας γραμμὰς καὶ εἶναι ἕτοιμον νά πετάξῃ τὸ βιβλίον μὲ τὸ παραμικρὸν πρόσχημα. Αἱ πρῶται προσπάθειαι τῆς ἀναγνώσεως εἶναι γεμᾶται ἀπὸ δυσθυμίαν καὶ κόπον, χωρὶς καμμίαν εὐχαρίστησιν, καὶ ἐὰν εἴπητε εἰς τὸ παιδὶ αὐτὸ ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνάγνωσις θὰ τοῦ ἦναι μία ἀληθινὴ ἀπόλαυσις, θὰ μειδιάσῃ εἰς βάρος σας.

Ἀλλ' ἡ ἡμέρα αὕτη θὰ ἔλθῃ καὶ ἀρκετὰ γρήγορα. Μία ἱστορία συναρπάζει αἰφνιδίως τὸ παιδίον, ὥστε λησμονεῖ τὸ περιβάλλον του καὶ τὴν ἀναγινώσκει μέχρι τέλους. Ἀπὸ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐντρυφᾷ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἕνα περιπετειῶδες διήγημα ἢ μία συγκινητικὴ ἀστυνομικὴ ἱστορία, ἢ ἄλλο τι ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα—ἀδιάφορον, Ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ τάπητος πρὸ τῆς θερμάστρας, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὰς γοητευτικὰς σελίδας, ἀναγινώσκει ἀπλήστως. Ἐὰν ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου ἔλθῃ πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὴν ἱστορίαν, μὲ πολλὴν ἀπογοήτευσιν διακόπτει τὴν ἀνάγνωσιν. Ἀνεκάλυψε τὴν μαγικὴν γῆν τοῦ βιβλίου· ἤρχισε τὸ δεύτερον μίλιον τοῦ ταξειδίου τῆς φαντασίας, καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προηγουμένως ἦτο ἕνα ἀνιαρὸν βάρος, τώρα κατέστη μία ἀπερίγραπτος χαρά.

Κἄτι παρόμοιον συμβαίνει καὶ μὲ τὸν πρὸς τὸν Θεὸν προσανατολισμόν μας.

Ἡ πραγματοποίησις τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς δυνατὸν νὰ ἦναι κουραστική. Ἐφ' ὅσον θεωροῦμεν τὴν θρησκείαν ἁπλῶς ὡς καθῆκον, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἦναι ἀνιαρὸν πρᾶγμα. Ἐὰν φρονῶμεν ὅτι τὸ ἀκολουθεῖν τὸν Χριστὸν εἶναι ἁπλῶς ἡ τήρησις ἑνὸς νόμου καὶ ἡ συμμόρφωσις πρὸς ἕνα κώδικα συμπεριφορᾶς, ἡ πεῖρά μας θὰ ἦναι ξηρὰ καὶ χωρὶς καμμίαν ἔμπνευσιν. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἀνωτέρα βαθμίς. Νὰ θεωρῶμεν τὴν θρησκείαν οὐχὶ ὡς ***καθῆκον,*** ἀλλ' ὡς ***προνόμιον.*** Ἐὰν θεωρῶμεν τὴν Χριστιανικὴν ζωὴν οὐχὶ ὡς αὐστηρὰν ὑποχρέωσιν, ἀλλ' ὡς εὐχάριστον προσπάθειαν, θὰ διδαχθῶμεν κἄτι τι ἀπὸ τὰς συγκινήσεις της. Πέραν τοῦ πρώτου μιλίου τὸ φορτίον γίνεται ἐλαφρότερον.

2. ***Πέραν τοῦ πρώτου μιλίου ὁ ὁρίζων γίνεται εὐρύτερος.*** Εἶναι πολὺ παράδοξον ὅτι ἡ θρησκεία, ἥτις θὰ ὤφειλε νὰ πλατύνῃ τὰς ἀπόψεις τῆς ζωῆς, συχνὰ τὰς στενεύει. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ἀναμφιβόλως θρησκευτικοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ θρησκευτικοὶ κατὰ τρόπον περιωρισμένον. Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν εὐσυνείδητοι εἰς τὴν θρησκευτικὴν ὁμολογίαν των καὶ ἐπίστευον εἰλικρινῶς ὅτι ἔπραττον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ἡ πίστις των ἦτο ξηρὰ καὶ στενοκέφαλος,

Ποία εἶναι ἡ ἐξήγησις τῆς στενότητος ταύτης; Τὸ σφάλμα των ἔγκειτο εἰς τὸ ὅτι ***δὲν ἐπροχώρησαν εἰς τὸ δεύτερον μίλιον.*** Ἡ θρησκευτικότης των ἐπανεπαύετο εἰς τὰς νομικὰς διατάξεις καὶ δὲν ἐσκέπτοντο νὰ προχωρήσουν πέραν τοῦ ξηροῦ γράμματος τοῦ νόμου. Ἀλλὰ «τὸ γράμμα θανατώνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ». Ἀκολουθοῦντες τὸ ξηρὸν γράμμα τοῦ θρησκευτικοῦ καθήκοντος, ***ἀπέτυχον εἰς τὴν οὐσίαν του***—τὴν θερμότητα τῆς καρδίας, τὴν γενναιοφροσύνην τῶν αἰσθημάτων, τὴν ἀγαθότητα τῆς διαθέσεως, τὴν ζέσιν τοῦ νὰ μάθουν παρ' ἄλλων, τὴν καλὴν θέλησιν νὰ προσφέρουν χεῖρα βοηθείας πρὸς ὅλους τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην. Ὁ Ἰησοῦς, ὅστις τόσον ἀπέφευγε νὰ καταγγέλλῃ δημοσίᾳ, κατήγγειλε τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, διότι ἔταξαν ἑαυτοὺς ὡς θρησκευτικοὺς ἀρχηγούς, χωρὶς οἱ ἴδιοι νὰ κατέχουν τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῆς θρησκείας, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, ὑπηρεσία.

Ἐνδεχόμενον νὰ εἴπῃ τις ὅτι Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι δὲν ὑπάρχουν σήμερον· ἑπομένως διατί νὰ ἀσχολούμεθα μὲ αὐτούς; Ἐν τούτοις οἱ διάδοχοί των ὑπάρχουν ἀκόμη—ὁ θρησκευτικὸς κόσμος τῶν στενῶν ἀντιλήψεων καὶ τοῦ στενοῦ πνεύματος, ὅστις ζῶν κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου, καταδικάζει ὅλους τοὺς ἄλλους, οἵτινες δὲν συμμορφοῦνται πρὸς τὰς ἰδέας του. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἐμφανίζουν τὴν θρησκείαν ὡς κἄτι τραχὺ καὶ ἄχαρι, καὶ ἡ στενότης τῶν ἀντιλήψεών των δύναται νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὸν πολὺν κόσμον μίαν ἐσφαλμένην ἐντύπωσιν περὶ τῆς εὐρείας, ἀγαθοποιοῦ καὶ ἀγρύπνου πίστεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

***Ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον θὰ μάθωμεν νὰ βλέπωμεν τὴν ζωὴν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς Αὐτοῦ.*** Καθ' ὅσον μελετῶμεν τὰ Εὐαγγέλια καὶ ἐμμένομεν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν εἶχε τὴν ἰδικήν Του διακεκριμένην ἄποψιν—μίαν ἄποψιν, ἥτις ὑπερεῖχε κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰς συνήθεις ἀντιλήψεις τῶν ἡμερῶν Του. Εἰς τὰς κρί-

σεις Του ἔθιγε τὴν οὐσίαν παντὸς ζητήματος. Ἔβλεπεν ὄπισθεν τῆς ἐξωτερικῆς ὄψεως τῶν πραγμάτων καὶ ἀπομακρύνων τὰς συμβατικὰς ἀπόψεις, ἔφθανεν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πραγματικότητα.

Τοιουτοτρόπως πολλάκις κατεδίκαζεν ὅ,τι ἄλλοι ἠδύναντο νὰ ἐκθειάσουν καὶ ἐξεθείαζεν ὅ,τι ἄλλοι ἠδύναντο νὰ καταδικάσουν. Εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ Κυρίου μας, ***ἀγάπη*** καὶ ***αὐταπάρνησις*** ἀποτελοῦσι τὰς πολυτιμοτέρας ἰδιότητας, καὶ ὅσον περισσότερον πραγματοποιοῦμεν τὰς φωτεινὰς ταύτας ἀρετάς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐρχόμεθα πλησιέστερον πρὸς τὴν κατανόησιν τῆς σκέψεως καὶ τῆς καρδίας Του. Πέραν τοῦ πρώτου μιλίου ἡ θέα γίνεται καθαρωτέρα.

3. ***Πέραν τοῦ πρώτου μιλίου ἡ μετὰ τοῦ Χριστοῦ κοινωνία γίνεται στενωτέρα.*** Εἶναι χαρακτηριστικὸν κάθε ἀληθινῆς φιλίας νὰ καθίσταται βαθυτέρα καὶ ἰσχυροτέρα καθ᾽ ὅσον συνεχίζεται. Αἱ νέαι φιλίαι δύνανται νὰ ἔχουν τὸ θέλγητρόν των, ἀλλ᾽ αἱ παλαιαὶ φιλίαι ἔχουν μεγαλειτέραν σημασίαν. Ὅταν συμμεριζώμεθα τὴν πεῖραν τῆς ζωῆς, ὅταν δοκιμάζωμεν τὰς χαράς της καὶ ὑποφέρωμεν τὰς δοκιμασίας καὶ τὰς θλίψεις της ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετ᾽ ἄλλων, τότε μανθάνομεν πόσον ἰσχυροὶ εἶναι οἱ δεσμοὶ τῆς ἀγάπης. Λέγεται ὅτι ἡ φιλία βασίζεται εἰς τὴν ἀνάμνησιν. Δὲν δυνάμεθα νὰ δοκιμάσωμεν τοὺς γλυκυτάτους καρποὺς τῆς φιλίας μέχρις ὅτου δυνηθῶμεν νὰ εἴπωμεν; «Ἐνθυμεῖσαι;»

Ἐὰν οὕτω συμβαίνῃ μὲ τὴν ἀνθρωπίνην φιλίαν, δὲν εἶναι ἐξ ἴσου ἀληθὲς διὰ τὴν φιλίαν μας μὲ τὸν Χριστόν; Ὅταν κατὰ πρῶτον ἔλθωμεν πρὸς Αὐτόν, θὰ δοκιμάσωμεν μίαν ἀνέκφραστον χαράν, διότι εὕρομεν τοιοῦτον Φίλον· ἀλλ᾽ ὅταν προχωρήσωμεν μετ᾽ Αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπηρεσίας, ἡ φιλία θὰ ἀποβῇ στενωτέρα. Στρέφομεν τὰ βλέμματα πρὸς τὸ παρελθόν, κατὰ τὸ ὁποῖον προσεπαθήσαμεν νὰ Τὸν ὑπηρετήσωμεν. Ἐσημειώσαμεν κατ᾽ αὐτὸ πολλὰς ἀποτυχίας· ἄλλοτε ἐψυχράνθημεν καὶ ἐδείχθημεν ἀδιάφοροι· ἄλλοτε ἐσκεμμένως παρέβημεν τὸν ἅγιον Νόμον Του· καὶ ἄλλοτε προσεπαθήσαμεν νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ Ἔργον Του ἐν πνεύματι, τὸ ὁποῖον Ἐκεῖνος δὲν θὰ ἀνεγνώριζεν. Ἀλλὰ παρὰ τὰς ἀποτυχίας καὶ τὰς πτώσεις μας, ἐδοκιμάσαμεν εὐλογητὴν πεῖραν ἀληθινῆς κοινωνίας καὶ εὐφροσύνου ὑπηρεσίας· καὶ διὰ μέσου τῆς πείρας ταύτης ἐδιδάχθημεν τὰ θαυμάσια τῆς φιλίας Του. Καθ᾽ ὃν χρόνον προσεπαθήσαμεν νὰ συμβαδίσωμεν μετ᾽ Αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν ὁδὸν ἐν εὐλογητῇ ὑπηρεσίᾳ, ἤλθομεν πλησιέστερον πρὸς Αὐτόν. Πέραν τοῦ πρώτου μιλίου ἡ κοινωνία γίνεται στενωτέρα.

(Ἐκ τοῦ περιοδικοῦ The Bible in the World)

*(Μετάφρασις Γ. Ε. Π.)* *J. A. F.*

---

*— Ζήτει πάντοτε νὰ ἦσαι χρήσιμος. Μερικοὶ ζητοῦν νὰ γίνουν ἀπαραίτητοι. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἐγωϊσμός.*

*— Οἱ ἔχοντες τὰ περισσότερα ἐλαττώματα εἶναι ἐκεῖνοι, ποῦ πρῶτοι παρατηροῦν τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων.*

*— Περὶ φλυάρου ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι: «Οὐ λέγειν δυνατός, ἀλλὰ σιωπᾶν ἀδύνατος».*

# ΤΟ ΘΕΜΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Η ΣΦΡΑΓΙΣ

«Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καί, ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου».

(Β'. Τιμόθ. β'. 19)

Κατὰ τὴν συνήθη ἑρμηνείαν τοῦ χωρίου τούτου, συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω στίξιν, «ὁ στερεὸς θεμέλιος [λίθος] τοῦ Θεοῦ» φέρει ὡς «σφραγῖδα» τὰ δύο ἑπόμενα ρητά: (α) «Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ», καὶ (β) «Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου».

Κατὰ τὴν ἰδικήν μου ἀντίληψιν, πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἄλλην ἑρμηνείαν, διὰ δύο λόγους: (α) Διότι δύο τοιαῦται ὁπωσδήποτε σχοινοτενεῖς φράσεις δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν συνήθη ἰδέαν, ἣν ἔχομεν ὅλοι περὶ σφραγῖδος, καὶ (β) Διότι τὰ ρητὰ ταῦτα δὲν ἔχουν τὴν στενὴν σχέσιν πρὸς τὸν «θεμέλιον τοῦ Θεοῦ», τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φέρῃ μία σφραγὶς πρὸς τὸ δι' αὐτῆς ἐσφραγισμένον ἀντικείμενον. Καὶ φρονῶ ὅτι ἡ ὡς ἄνω συνήθης ἑρμηνεία βασίζεται ἁπλῶς καὶ μόνον εἰς τὴν στίξιν. Ἀλλ' ἡ στίξις τῶν ἀρχαίων κειμένων εἶναι, ὡς γνωρίζομεν ἔργον μεταγενεστέρων χειρῶν· εἰς τὰ ἀρχαιότατα χειρόγραφα τῆς Κ. Διαθήκης, ἅτινα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν, σημεῖα στίξεως δὲν ὑπάρχουν. Συνεπῶς δὲν δεσμευόμεθα ὑπὸ τῆς στίξεως, ὅταν αὕτη συσκοτίζῃ ἢ ἀλλοιοῖ τὴν ἔννοιαν, ὡς ἐν προκειμένῳ.

Ἄς ἴδωμεν, πρῶτον. ποῖος εἶναι «***ὁ θεμέλιος*** (ἤτοι ***τὸ θεμέλιον,*** ὡς λέγομεν τὴν σήμερον) τοῦ Θεοῦ». Ἡ ἀπάντησις εἶναι εὔκολος, προκύπτουσα καὶ ἐκ τῆς συνεχείας καὶ ἐξ ἄλλων χωρίων τῶν Γραφῶν. Ἀφίνω πρὸς στιγμὴν τὴν συνέχειαν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ διαλάβω παρακατιών, καὶ προσφεύγω πρὸς τὰ ὅσα ἀλλαχοῦ γράφει ὁ Παῦλος: «Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων ***θεμέλιον*** τέθεικα... θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός» (Α'. Κορινθ. γ'. 10—11). Καὶ εἰς ἐπίρρωσιν ἔρχεται τὸ τοῦ Ἡσαΐου (κεφ. κη'. 16): «Ἰδού, θέτω ἐν Σιὼν θεμέλιον λίθον, λίθον ἐκλεκτόν, ἔντιμον, ἀκρογωνιαῖον, θεμέλιον ἀσφαλές· ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν δὲν θέλει καταισχυνθῇ». Τὸ χωρίον τοῦτο ἐπικαλεῖται καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος (Α'. β.' 4—6), ὡς ἀναφερόμενον πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐπίσης καὶ ὁ Παῦλος (Ρωμ. θ'. 33 καὶ ι'. 11) ἀναφέρει τὸ ρητὸν τοῦτο τοῦ Ἡσαΐου, ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ ἀληθὲς θεμέλιον τῆς σωζούσης πίστεως. Εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι καὶ εἰς τὸ ὑπὸ μελέτην χωρίον ὁ Παῦλος «θεμέλιον τοῦ Θεοῦ» ἐννοεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἔπειτα τὴν ***σφραγῖδα.*** Μερικοὶ ἑρμηνευταί, συναισθανόμενοι τὸ βεβιασμένον τῆς συνήθους ἑρμηνείας, ἐφαντάσθησαν τὴν σφραγῖδα, τὴν ὁποίαν ἐδῶ μεταφορικῶς παριστάνει ὁ Ἀπόστολος, ὡς εἶδός τι πλακός, ἥτις φέρει ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τὸ ρητὸν «Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας Αὐτοῦ», καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄψεως τὸ ρητὸν «Ἀποστήτω» κλπ. Καὶ λέγουν ὅτι εἰκονικῶς ἡ μὲν πρώτη

πλευρὰ ἀποβλέπει πρὸς τὸν Θεόν, ἡ δὲ δευτέρα πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Εἰς ἐμὲ ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι ἀκατανόητος· τοιαύτην σφραγῖδα δίπλευρον, τῆς ὁποίας αἱ πλευραὶ ἢ ὄψεις ἀφοροῦν ἀφ' ἑνὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν ἄνθρωπον, δὲν ἐμπορῶ νὰ φαντασθῶ οὔτε εὑρίσκω τίποτε παρόμοιον εἴτε εἰς τὰς Γραφὰς εἴτε ἔξω αὐτῶν.

Ἀλλ' οὔτε καὶ συμβιβάζονται τὰ δύο ταῦτα ρητὰ μὲ τὴν ἰδέαν μιᾶς σφραγῖδος. Τὸ μὲν πρῶτον ρητὸν εἶναι μία δήλωσις, τὸ δὲ δεύρερον μία προτροπή· εἶναι δὲ καὶ τὰ δύο ὅλως ξένα πρὸς τὸ νόημα μιᾶς σφραγῖδος. Διότι τί ἦτο καὶ τί εἶναι καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη ἡ ἔννοια τῆς σφραγῖδος; Ἡ πιστοποίησις ὅτι τὸ σφραγιζόμενον ἀντικείμενον εἶναι γνήσιον καὶ αὐθεντικὸν ἔργον ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ σφραγίς. Ἡ δὲ σφραγὶς πρέπει νὰ ἦναι γνωστὴ καὶ ἀνεγνωρισμένη ὡς ἀνήκουσα ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν σφραγίζοντα.

Ὅπως καὶ τὴν σήμερον, αἱ σφραγῖδες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἦσαν οἱ δακτύλιοι, οἵτινες ἔφερον σύμβολον ἢ παράστασιν ἢ γράμματά τινα, καὶ ἀπετυπόνοντο εἰς κηρὸν ἢ πηλὸν ἢ ἄλλην εὔπλαστον ὕλην. Ἡ συνηθεστέρα χρῆσις σφραγίδων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐγίνετο ἐπὶ ἐγγράφων ἢ ἐπιστολῶν πρὸς πιστοποίησιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν. Ἀλλὰ πολλάκις ἐσφραγίζοντο καὶ ἄλλα πράγματα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀνοιγῶσιν ὑπό τινος τρίτου. Οὕτω λ.χ. εἰς τὰς Γραφὰς ἀναγινώσκομεν περὶ «ἐσφραγισμένου βιβλίου» (Ἡσα. κθ'. 11), περὶ «λόγων κεκλεισμένων καὶ ἐσφραγισμένων ἕως τοῦ ἐσχάτου καιροῦ» (Δανιὴλ ιβ'. 9), περὶ σφραγίσεως τοῦ μνημείου τοῦ Ἰησοῦ (Ματθ. κζ'. 66), περὶ βιβλίου «κατεσφραγισμένου σφραγῖσιν ἑπτὰ» (Ἀποκάλ. ε'. 1).

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, τοῦ «θεμελίου λίθου τοῦ Θεοῦ» ἡ σφραγὶς ἐννοεῖται ὡς ***πιστοποίησις τῆς γνησιότητος τοῦ θεμελίου τούτου.*** Ποίου θεμελίου;

* * *

Μία ἀπὸ τὰς σαφεστάτας διδασκαλίας τῶν Γραφῶν εἶναι ὅτι ***ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος,*** ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς οἰκοδομεῖ τὸν «πνευματικὸν οἶκον» Αὐτοῦ. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν χωρίων, ἅτινα παρέθεσα ἀνωτέρω. Ἐπιπροσθέτως ἔχομεν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους ἐν Ἱερουσαλήμ: «Λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν» (Ματθ. κα'. 42). Ἐπίσης καλεῖ ὁ Παῦλος τὸν πνευματικὸν τοῦτον οἶκον τοῦ Θεοῦ—ἤτοι, τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ, τὸ ἄθροισμα τῶν πιστῶν Αὐτοῦ — «ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ... ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. β'. 20—22).

Ἀφοῦ λοιπὸν τοῦτο εἶναι «ὁ θεμέλιος τοῦ Θεοῦ» τοῦ ὑπὸ μελέτην ἐδαφίου, ποία εἶναι ἡ σφραγίς, διὰ τῆς ὁποίας πιστοποιεῖται ἡ αὐθεντικότης, ἡ γνησιότης αὐτοῦ; Διὰ τίνος γεγονότος πιστοποιεῖται ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος εἶναι πράγματι ὁ Χριστός, «ὁ θεμέλιος τοῦ Θεοῦ»; Διότι περὶ τούτου πρόκειται — τοῦτο σημαίνει ἡ «σφραγίς», καὶ τοιαύτην πιστοποίησιν δὲν παρέχει οὔτε τὸ

γεγονὸς ὅτι ὁ «Κύριος γνωρίζει τοὺς ὄντας Αὐτοῦ» οὔτε ἡ προτροπὴ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τῆς ἀδικίας.

Φρονῶ ὅτι διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ὀρθὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, πρέπει νὰ ὁδηγηθῶμεν πρωτίστως ἀπὸ τὴν συνέχειαν τοῦ κεφαλαίου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐδάφιον ἀποτελεῖ μέρος. Ἃς παραθέσωμεν λοιπὸν ὁλόκληρον τὴν σχετικὴν περικοπήν:

*«Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν... κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου... Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μὴ λογομαχεῖν... Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιίστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν,* ***λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι καὶ ἀνατρέπουσι τήν τινων πίστιν.*** *Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην. Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον»* (1).

Ὁλόκληρος ἡ ὡς ἄνω περικοπὴ περιστρέφεται περὶ μίαν κεντρικὴν διδασκαλίαν—τὸ ***Εὐαγγέλιον***, ὅπερ ὁ Παῦλος ὀνομάζει τὸ Εὐαγγέλιόν του (ἐδάφιον 8), «λόγον τοῦ Θεοῦ» (ἐδάφ. 9), «λόγον τῆς ἀληθείας» (ἐδάφ. 15), «ἀλήθειαν» (ἐδ. 18). Ὁ πυρὴν τοῦ Εὐαγγελίου τούτου εἶναι «Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», τὸν ὁποῖον ὁ Παῦλος προτρέπει τὸν Τιμόθεον νὰ «ἐνθυμῆται» καὶ νὰ «ὑπενθυμίζῃ» εἰς τοὺς ἄλλους Χριστιανούς. Καὶ ἡ σφραγὶς τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἡ ***ἀνάστασις.***

---

(1) ***Σημ. Συντάξεως.*** Χάριν μείζονος σαφηνείας παραθέτομεν καὶ τὴν σχετικὴν Νεοελληνικὴν μετάφρασιν τοῦ Βάμβα:

«Ἐνθυμοῦ τὸν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου... Πιστὸς ὁ λόγος· διότι ἐὰν συναπεθάνομεν, θέλομεν καὶ συζήσει· ἐὰν ὑπομένωμεν, θέλομεν καὶ συμβασιλεύσει· ἐὰν ἀρνώμεθα [αὐτόν], καὶ ἐκεῖνος θέλει ἀρνηθῆ ἡμᾶς· ἐὰν ἀπιστῶμεν, ἐκεῖνος μένει πιστός· νὰ ἀρνηθῇ ἑαυτὸν δὲν δύναται. Ταῦτα ὑπενθύμιζε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου νὰ μὴ λογομαχῶσι... Τὰς δὲ βεβήλους ματαιοφωνίας φεῦγε, διότι θέλουσι προχωρήσει εἰς πλειοτέραν ἀσέβειαν καὶ ὁ λόγος αὐτῶν θέλει κατατρώγει ὡς γάγγραινα· ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Φιλητός, οἵτινες ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, λέγοντες ὅτι ἔγινεν ἤδη ἡ ἀνάστασις καὶ ἀνατρέπουσι τὴν πίστιν τινῶν. Τὸ στερεὸν ὅμως θεμέλιον τοῦ Θεοῦ μένει, ἔχον τὴν σφραγῖδα ταύτην. Γνωρίζει ὁ Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ ἂς ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῆς ἀδικίας πᾶς ὅστις ὀνομάζει τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ δὲν εἶναι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἄλλα μὲν πρὸς χρῆσιν τιμίαν, ἄλλα δὲ πρὸς ἄτιμον. Ἐὰν λοιπὸν καθαρίσῃ τις ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, θέλει εἶσθαι σκεῦος τιμίας χρήσεως, ἡγιασμένον καὶ εὔχρηστον εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, ἡτοιμασμένον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν» (Β΄. Τιμόθ. β΄. 16—21).

Ἐκ τῆς συνεχείας ταύτης τῆς ὅλης περικοπῆς παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Ἀπόστολος προτρέπει τὸν Τιμόθεον νὰ ἀποφεύγῃ τὰς «βεβήλους κενοφωνίας», ἤτοι, τὰς ματαίας καὶ ἀσεβεῖς διδασκαλίας καὶ συζητήσεις ἐκείνων, οἵτινες ἀπεπλανήθησαν τῆς ἀληθείας καὶ παρασύρουν καὶ ἄλλους εἰς πλάνην, ***ἀρνούμενοι τὴν ἀνάστασιν.*** Καὶ εὐθὺς προσθέτει: «Ἀλλὰ τὸ στερεὸν θεμέλιον τοῦ Θεοῦ μένει ἀσάλευτον. Τοῦτ' ἔστιν, ***ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν*** καὶ εἶναι βέβηλοι καὶ κενόφωνοι οἱ ἀρνούμενοι τοῦτο». Διὰ τί; Διότι ὁ στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ φέρει τὴν σφραγῖδα ταύτην, ***δηλ. τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.***

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ κατακλεὶς τῆς ὅλης Χριστιανικῆς πίστεως ἣν ἐκήρυξαν οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἥτις «ἀνεστάτωσε τὴν οἰκουμένην ὅλην» (Πράξ, δ'. 33, ιζ'. 3, 6, 18 κτλ.). Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν εἶναι «ὁ θεμέλιος τοῦ Θεοῦ» καὶ ***ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις Αὐτοῦ*** εἶναι ἡ ***σφραγὶς τῆς γνησιότητος*** τοῦ θεμελίου τούτου. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν σφραγῖδα, ἡ ὁποία ἐτέθη ἐντολῇ τοῦ Πιλάτου ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μνημείου πρὸς ἐξασφάλισιν κατὰ τῆς ὑπεξαιρέσεως τοῦ σώματος τοῦ ἀποθανόντος καὶ ταφέντος Σωτῆρος. Ὁ κόσμος τῆς ἁμαρτίας ἤθελε νὰ Τὸν ἐγκλείσῃ ἐσαεὶ εἰς τὸν τάφον. Ἀλλ' ὁ Θεὸς διὰ τοῦ «ὑπερβάλλοντος μεγέθους τῆς δυνάμεως αὐτοῦ» ἀνέστησεν Αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ τοιουτοτρόπως ἐσφράγισεν Αὐτὸν ὡς τὸν «ζῶντα λίθον», ὃν ἔθεσεν ἐν Σιὼν ὡς τὸ ἀληθὲς θεμέλιον τοῦ πνευματικοῦ οἴκου Αὐτοῦ.

Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ ἔθετον ὡς τὸ κύριον σημεῖον τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς σωτηρίας ***τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν*** τοῦ Σωτῆρος καὶ Κυρίου αὐτῶν, τῆς ὁποίας ἀναστάσεως αὐτοὶ ὑπῆρξαν μάρτυρες (Πράξ. α'. 16—22, β'. 32, γ'. 15, δ'. 2, 33, ιζ'. 1—3). Βραδύτερον ὁ Παῦλος, κληθεὶς θαυματουργικῶς νὰ κηρύξῃ «ἐν τοῖς ἔθνεσι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ», εἶπε πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁμοεθνεῖς του ὅτι ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦτο ἐκπλήρωσις τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν (Πράξ. ιγ' 26—38). Ἐπίσης γράφει πρὸς τοὺς ἐν Ρώμῃ Χριστιανούς: «Καὶ ἀπεδείχθη Υἱὸς Θεοῦ ἐν δυνάμει . . διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως» (Ρωμ. α'. 4). Ἐπίσης ὁ Κύριος ἡμῶν, μετὰ τὴν ἀνάστασιν Αὐτοῦ, εἶπε πρὸς τοὺς συνηγμένους μαθητὰς ὅτι «οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ» (Λουκ. κδ'. 44—46). Τελευταῖον, ἔχομεν τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου: «Διότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, ***πίστιν παρασχὼν*** πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν» (Πράξ. ιζ'. 31). (*) Ἰδοὺ ἀπεριφράστως χαρακτηριζομένη ἡ ἀνάστασις ὡς ***πίστις,*** ἤτοι, ***βεβαίωσις, πιστοποίησις, σφραγὶς αὐθεντικότητος*** τῆς ἰδιότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς «θεμελίου τοῦ Θεοῦ».

Ὁ ἀναγνώστης θὰ παρετήρησεν ὅτι εἰς τὸ ὡς ἄνω κείμενον τῆς προκειμέ-

(*) Κατὰ τὴν Νεο-ελληνικὴν μετάφρασιν: «Διότι προσδιώρισεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ διὰ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον διώρισε, καὶ ἔδωκεν εἰς πάντας ***βεβαίωσιν*** [περὶ τούτου] ***ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν».***

νης περικοπῆς μετέβαλα τὴν στίξιν καὶ ἔθεσα τελείαν στιγμὴν μετὰ τὰς λέξεις «τὴν σφραγῖδα ταύτην», ἀντὶ τῆς ἄνω τελείας, ἣν φέρουσιν αἱ ὑπάρχουσαι ἐκδόσεις, συνάμα δὲ ἀφήρεσα τὰ σημεῖα στίξεως μετὰ τὰς λέξεις «αὐτοῦ, καὶ». Διότι, ὡς εἶπον ἐν ἀρχῇ, περὶ στίξεως ἁπλῶς πρόκειται, καὶ ὄχι περὶ διορθώσεως ἢ μεταβολῆς τοῦ ἱεροῦ κειμένου. Ἔχω δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ τῆς νέας αὐτῆς στίξεως, ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ὅλου ἐδαφίου ἀποσαφηνίζεται καὶ ἀντὶ μιᾶς ἑρμηνείας βεβιασμένης καὶ συσκοτιζούσης τὴν ὑψηλὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου, προκύπτει ἡ μεγάλη ἀλήθεια ὅτι «θεμέλιος τοῦ Θεοῦ» εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς πίστεως ἡμῶν, «σφραγὶς» δέ, ἤτοι, πιστοποίησις τῆς ἰδιότητος ταύτης τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις Αὐτοῦ, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι «ματαία ἡ πίστις ἡμῶν».

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ) *Philip Mauro.*

# Ο ΤΥΦΛΟΣ ΒΑΡΤΙΜΑΙΟΣ

*(Μάρκ. ι΄, 46 - 52. Πρβλ. Λουκ. ιη΄. 35 - 43)*

Ὁ Βαρτίμαιος δὲν ἦτο ὁ μόνος τυφλός, ὁ ὁποῖος ἐθεραπεύθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἄλλοι τυφλοὶ προσέφυγον εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀνέβλεψαν· ἀλλὰ τὸ περιστατικὸν τῆς θεραπείας τοῦ Βαρτιμαίου ἀπεικονίζει κατὰ ἰδιαίτερον τρόπον τὴν θεραπείαν πάσης ψυχῆς, ἡ ὁποία καταφεύγει πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν διὰ νὰ εὕρῃ φῶς καὶ ὁδηγίαν καὶ σωτηρίαν.

I. ***Ἡ κατάστασίς του — ἦτο τυφλός.*** Ἦτο γνωστὸς εἰς τὴν Ἰεριχὼ ὡς ὁ τυφλὸς Βαρτίμαιος. Αἱ ἄλλαι του αἰσθήσεις δὲν εἶχον κανὲν ἐλάττωμα, μᾶλλον δὲ θὰ ἦσαν περισσότερον ἀνεπτυγμέναι, ὡς συμβαίνει συνήθως μὲ τοὺς τυφλούς. Ἀλλ' ἡ ὅρασίς του ἦτο νεκρά. Δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὸ φῶς, ἔζη εἰς διαρκὲς σκότος. Ἐβάδιζεν, ἐσκέπτετο, ἔζη ὡς τυφλός· καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κάμῃ τίποτε διὰ νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὸν ἑαυτόν του, μανθάνων τέχνην τινά, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν. Πόσον ἀξιολύπητος ἡ θέσις του! Ἀβοήθητος. Ὁ ἴδιος δὲν ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν εἶχε καὶ φίλους ἢ συγγενεῖς δυναμένους νὰ φροντίσουν δι' αὐτόν, ἄλλως δὲν θὰ ἐγίνετο ἐπαίτης. Ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν εἶχε καὶ ἐλπίδα ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ὅρασίν του. Δὲν ἀναφέρεται ἐπὶ πόσον χρόνον ἐξηκολούθησεν ἡ κατάστασίς του αὐτή· ἀλλ' ὅταν διῆλθεν ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ὁδοῦ παρὰ τὴν ὁποίαν ἐκάθητο ὁ Βαρτίμαιος, μία στιγμὴ ἤρκεσε διὰ νὰ μεταβληθῇ ριζικῶς ἡ κατάστασίς του.

Αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ φυσικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου; Ἡ Ἁγία Γραφὴ εἰς πολλὰ μέρη παρομοιάζει αὐτὴν πρὸς τὸ σκότος. Καὶ πράγματι, πόσα ζητήματα ἀπασχολοῦν τὸν ἄνθρωπον, εἰς τὰ ὁποῖα αὐτὸς δὲν εὑρίσκει καμμίαν λύσιν, αἱ δυνάμεις του δὲν φθάνουν διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τοιαῦτα ἐρωτήματα—τί εἶναι ἡ ζωή, ποῖον σκοπὸν ἔχει, τί εἶναι ὁ θάνατος, ὑπάρχει τίποτε μετὰ θάνατον, ὑπάρχει λύτρωσις ἀπὸ τοὺς ἐλέγχους τῆς ἰδίας του συνειδήσεως, ὑπάρχει πραγματικὴ καὶ

διαρκὴς χαρά, εἰρήνη, ἀνάπαυσις; Τὸ φῶς τὸ ἐν ἡμῖν εἶναι σκότος, καὶ εἰς αὐτὸ παραμένομεν, ἐὰν τὸ μόνον πραγματικὸν φῶς δὲν λάμψῃ εἰς τὰς καρδίας μας καὶ δὲν διασκορπίσῃ ὅλα τὰ σκότη, τὰ ὁποῖα κρατοῦν δεσμίας τὰς καρδίας μας εἰς τὴν χειροτέραν δουλείαν, τὴν δουλείαν τοῦ σκότους. Τὸ μόνον τοῦτο φῶς εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις εἶπεν: «Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. η΄. 12). Αὐτὸς μόνον δύναται νὰ φωτίσῃ πράγματι τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς. Τὴν πεῖραν αὐτὴν περιγράφων ὁ ἀπόστολος Παῦλος, διὰ τῆς ὁποίας εἶχε διέλθει καὶ ὁ ἴδιος, λέγει: «Διότι ὁ Θεός, ὁ εἰπὼν νὰ λάμψῃ φῶς ἐκ τοῦ σκότους, εἶναι ὅστις ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Β΄. Κοριν. δ΄. 6). Τὴν φυσικὴν ὅμως κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου περιγράφει ὁ ἴδιος ὀλίγον ἀνωτέρω (ἐδ. 4) ὡς ἑξῆς: «Τῶν ὁποίων, ἀπίστων ὄντων, ὁ Θεὸς τοῦ κόσμου τούτου ἐτύφλωσε τὸν νοῦν, διὰ νὰ μὴ ἐπιλάμψῃ εἰς αὐτοὺς ὁ φωτισμὸς τοῦ Εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ».

Ἐφ᾽ ὅσον ὁ ἄνθρωπος εἶναι καὶ μένει μακρὰν τοῦ Θεοῦ, μακρὰν τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὡς ὁ τυφλὸς Βαρτίμαιος· κάθηται παρὰ τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς, ζητῶν χωρὶς νὰ εὑρίσκῃ ὅ,τι ζητεῖ καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ εὕρῃ ὅ,τι ζητεῖ.

***

ΙΙ. ***Ὁ Βαρτίμαιος εἶχε συναίσθησιν τῆς καταστάσεώς του καὶ ἐζήτησε τὸ ἔλεος τοῦ Χριστοῦ.*** Ὅταν ἤκουσεν ὅτι διέρχεται ὁ Ἰησοῦς, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀκούσει ἀσφαλῶς παρ᾽ ἄλλων, οἱ ὁποῖοι εἶχον εὐεργετηθῆ, εἶχον θεραπευθῆ παρ᾽ Αὐτοῦ καὶ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς, δὲν ἔχασε καιρόν, ἀλλ᾽ ἤρχισε νὰ κράζῃ: «Υἱὲ τοῦ Δαβίδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με!» Ἠμποροῦμεν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν συγκίνησιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκραύγασε μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν. Ἴσως θὰ ἦτο ἡ μόνη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ διήρχετο διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης ὁ Ἰησοῦς καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν. Καὶ ἐν ᾧ διήρχετο ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ ἄλλου πλήθους, αἴφνης μιὰ διαπεραστικὴ φωνὴ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου τυφλοῦ: «Υἱὲ τοῦ Δαβίδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με». Παρ᾽ ὅλας δὲ τὰς ἐπιπλήξεις τῶν διαφόρων διαβατῶν ἐξηκολούθει νὰ κράζῃ.

Πόσον εὐτυχὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἔλθῃ εἰς συναίσθησιν τῆς πραγματικῆς του καταστάσεως, ὅταν ἀναγνωρίσῃ τὴν τυφλότητα καὶ ἁμαρτωλότητά του καὶ σπεύσῃ πρὸς τὸν Χριστὸν ζητῶν ἔλεος—ὅταν καταφύγῃ πρὸς τὴν μόνην πηγὴν τῆς σωτηρίας, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Μέχρι πρὸ ὀλίγου ἐζήτει, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε τί ἐζήτει καὶ ἀπὸ ποῖον νὰ ζητήσῃ. Ἀλλὰ τώρα εἶναι ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ καὶ κραυγάζει: «Υἱὲ τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με!»

Τίποτε δὲν δύναται νὰ σταματήσῃ τὴν φωνὴν τῆς ἀφυπνισθείσης συνειδήσεως. Τὸν Βαρτίμαιον ἠθέλησαν νὰ ἐμποδίσουν οἱ παριστάμενοι καὶ ἐπέπληττον αὐτὸν διὰ νὰ σιωπήσῃ, ἀλλ᾽ ἡ φωνή του ὑψώθη ὑπεράνω τῆς φωνῆς ἐκείνων.

Πόσον θλιβερὰ ἀλήθεια! Νὰ ζητῇ μία ψυχὴ ἔλεος, φῶς, σωτηρίαν, καὶ οἱ πέριξ νὰ προσπαθοῦν νὰ τὴν ἐμποδίσουν—νὰ τὴν ἀποκοιμήσουν διὰ νὰ μένῃ

εἰς τὸ σκότος. Δι᾽ αὐτὸ τὰ τρομερὰ ἐκεῖνα «Οὐαὶ» ἐξῆλθον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν κατὰ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων:

«Οὐαὶ εἰς σᾶς, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους (τοὺς ζητοῦντας νὰ εἰσέλθωσι) ἀφίνετε νὰ εἰσέλθωσιν» (Ματθ. κγ'. 13). Πόσον φοβερὰ ἡ θέσις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐτάχθησαν ὁδηγοί, ὅταν ἦναι τυφλοὶ καὶ οἱ ἴδιοι! Καὶ αὐτοὶ καταστρέφονται καὶ πολλοὺς ἄλλους συμπαρασύρουν εἰς τὴν καταστροφήν». «Οὐαὶ εἰς σᾶς, ὁδηγοὶ τυφλοί» (Ματθ. κγ'. 16), «εἶναι ὁδηγοὶ τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθρον θέλουσι πέσει» (Ματθ. ιε'. 14). Ἀλλ᾽ ὅταν ἡ ψυχὴ αἰσθανθῇ τὴν τὴν πραγματικήν της κατάστασιν καὶ εἰλικρινῶς ζητήσῃ τὸ φῶς, τότε ἡ φωνή της θὰ διασχίσῃ ὅλον τὸ πλῆθος καὶ θὰ φθάσῃ εἰς τὴν πηγὴν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σωτηρίας, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

*
* *

III. ***Ἔσπευσε πρὸς τὸν Χριστὸν ὅταν προσεκλήθη***. Ἡ φωνὴ τοῦ τυφλοῦ Βαρτιμαίου ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ἰησοῦ. «Καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Φωνάξατε αὐτόν· καὶ φωνάζουσι τὸν τυφλόν, λέγοντες πρὸς αὐτόν· Θάρσει, σηκώθητι, σὲ καλεῖ!».

Μετεβλήθη ἡ σκηνή. Ἔκραζεν ὁ τυφλός, ἀλλὰ τώρα προσκαλεῖ ὁ Χριστός. Μὲ πόσην παρηγορίαν ἡ ἀγγελία αὐτὴ ἐπλημμύρισεν τὴν ψυχὴν τοῦ τυφλοῦ! «Σὲ καλεῖ». Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀρκετὸν αὐτὸ μόνον. Εὐθὺς ὡς ἤκουσε τὴν πρόσκλησιν, «ἐσηκώθη καὶ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν». ὅπως ὁ κατάκοπος ὁδοιπόρος, ὅταν ἀκούσῃ τὸ κελάρισμα μιᾶς πηγῆς, τρέχει πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ δροσίσῃ τὰ χείλη του.

Οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ νὰ τὴν κράζῃ, πρέπει νὰ τρέξῃ πρὸς Αὐτὸν χωρὶς ἀναβολήν. Δὲν ἀρκεῖ νὰ καλῇ ὁ Χριστὸς τὸν ἄνθρωπον· πρέπει καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ σπεύσῃ πρὸς Ἐκεῖνον, ὅστις καλεῖ.

Ἂς μὴ λησμονήσωμεν καὶ τὴν λεπτομέρειαν, ὅτι ὁ τυφλὸς Βαρτίμαιος ἀπέρριψε τὸ ἱμάτιόν του, βιαζόμενος νὰ τρέξῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος τὸν προσεκάλει. Ὅλα τὰ ἐμπόδια πρέπει νὰ ἀπορριφθοῦν, ὅταν καλῇ ὁ Ἰησοῦς μίαν ψυχήν. Ἂς σημειωθῇ δὲ ὅτι τὸ ἱμάτιον, τὸ ἐπένδυμα τὸ ὁποῖον ἐφόρουν τότε, ὁσονδήποτε παλαιὸν καὶ ἂν ἦτο, δὲν ἦτο ἄχρηστον διὰ τὸν πτωχὸν Βαρτίμαιον· τοὐναντίον ἦτο πολὺ χρήσιμον. Ἀλλ᾽ ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὸ ἐθεώρησεν ἐμπόδιον καὶ διὰ νὰ εὑρεθῇ τὸ ταχύτερον πρὸ τοῦ Ἰησοῦ, δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ ρίψῃ κατὰ μέρος. Οὕτω καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, ὅταν προσκαλῆται ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ ἀπορρίψῃ ὄχι μόνον τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα αὐτὰ καθ᾽ ἑαυτὰ δὲν εἶναι ἁμαρτωλά, δύνανται ὅμως νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὑπὸ τοῦ Πονηροῦ ὡς ἐμπόδια διὰ νὰ τὸν κρατήσουν ἀπὸ τὸν Σωτῆρά του,

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐρωτᾷ τὸν τυφλόν: «Τί θέλεις νὰ σοὶ κάμω;». Καὶ ἀπαντᾷ ὁ τυφλός: «Ραββουνί, νὰ ἀναβλέψω». Ραββουνί σημαίνει «Κύριέ μου». Ἀνε-

γνώρισε λοιπὸν τὸν Χριστὸν ὡς Κύριόν του καὶ ὅταν ἀπεκρίνετο «νὰ ἀναβλέψω» ὁ Χριστὸς ἐγνώριζεν ὅτι κἄτι περισσότερον ἐζήτει ὁ τυφλὸς ἀπὸ τὴν ἀπόκτησιν τῆς φυσικῆς του ὁράσεως· καὶ δι᾽ αὐτὸ ἀνάλογος ἦτο καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Χριστοῦ: «Ὕπαγε· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε!».

Ὁ Ἰησοῦς ἤξευρε τί ἐζήτει ὁ τυφλός, ἀλλὰ τὸν προεκάλεσεν εἰς ὁμολογίαν, ὅπως καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἔκαμεν. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος πλησιάζῃ πρὸς τὸν Χριστόν, περιμένει ὁ Χριστὸς τὴν ὁμολογίαν του. «Τί θέλεις νά σοι κάμω;». Ὅταν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐνώπιον Αὐτοῦ ὁμολογῶν τὴν ἐνοχήν του καὶ ζητῶν ἔλεος καὶ συγχώρησιν, τότε λαμβάνει ὅ,τι ζητεῖ. Ὡς λέγει ὁ Ψαλμῳδός, (λδ΄. 18), «ὁ Κύριος εἶναι πλησίον τῶν συντετριμμένων τὴν καρδίαν καὶ σώζει τοὺς ταπεινοὺς τὸ πνεῦμα».

*
* *

IV. ***Τὰ ἀποτελέσματα.*** Ὁ Βαρτίμαιος ἤνοιξε τὴν καρδίαν του ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀμέσως εἶδε τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῆς ταπεινώσεως καὶ ὁμολογίας του.

1) ***Ἐσώθη.*** «Ὕπαγε, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε». Πόσην χαρὰν καὶ συγκίνησιν προεκάλεσαν οἱ λόγοι οὗτοι εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ δυστυχοῦς τυφλοῦ! Ἴσως, ὅταν κατ᾽ ἀρχὰς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς διέρχεται, ἐνόμισεν ὅτι μόνον τὴν φυσικὴν ὅρασιν θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ, ἀλλ᾽ ὅτε ἦλθεν ἀντιμέτωπος πρὸς Αὐτόν, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι εἰς παρομοίας περιστάσεις, ᾐσθάνθη ὅτι εἶχε μίαν πολὺ μεγαλειτέραν καὶ βαθυτέραν ἀνάγκην, καὶ ὁ Ἰησοῦς διέκρινε τὴν ἀνάγκην αὐτὴν εἰς τοὺς λόγους του «Ραββουνί, νὰ ἀναβλέψω» Δι᾽ αὐτὸ καὶ ἀκούει ἀπὸ τοῦ στόματός Του τὸ «ὕπαγε, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε».

2) ***Ἀνέβλεψεν.*** Ἠνοίχθησαν καὶ οἱ σωματικοί του ὀφθαλμοί. ἀφοῦ προηγουμένως εἶχον ἀνοιχθῇ οἱ πνευματικοί, καὶ ἀνέβλεψεν. Ὤ, πόσον διάφορος ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ κόσμος, ἡ ζωή! Ἀμυδρὰν εἰκόνα δύναται νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς ἡ χαραυγή, ὅταν διαλύωνται τὰ σκότη τῆς νυκτὸς καὶ ἀνατέλλῃ ἡ ἡμέρα.

3) ***Ἠκολούθησε τὸν Χριστὸν ἐν τῇ ὁδῷ.*** Φανταζόμεθα τὸν μέχρι τοῦδε τυφλὸν Βαρτίμαιον ρίπτοντα ἓν βλέμμα πρὸς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ, ὅπου συνείθιζε νὰ κάθηται, ἓν ἄλλο βλέμμα πρὸς τὸ ἀπορριφθὲν ἱμάτιόν του, καὶ ἀκούομεν αὐτὸν λέγοντα πρὸς ἑαυτόν: «Τίποτε πλέον δὲν μὲ συνδέει μὲ αὐτά, θὰ ἀκολουθήσω τὸν Κύριόν μου». Τὸ πρόσωπον τοῦ Σωτῆρός του θέλγει τὴν ὅρασίν του καὶ ἀφίνει τὰ πάντα διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ὁδῷ. Δὲν γνωρίζει ποῦ θὰ τὸν ὁδηγήσῃ, ἀλλ᾽ ἠξεύρει ὅτι θὰ τὸν ὁδηγῇ Ἐκεῖνος.

Ὁ Λουκᾶς εἰς τὸ σχετικὸν χωρίον (ιη΄. 43) προσθέτει διὰ τὸν θεραπευθέντα τυφλὸν ὅτι «ἠκολούθει Αὐτὸν (τὸν Χριστὸν) δοξάζων τὸν Θεόν». Δοξολογία καὶ εὐχαριστία ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν καρδίαν του διὰ τὰ θαυμαστὰ ἀποτελέσματα τῆς συναντήσεώς του μὲ τὸν Ἰησοῦν.

Ἀκριβῶς τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ἀκολουθοῦν, ὅταν ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Σωτῆρός του. Σώζεται, ἀναβλέπει καὶ ἀκολουθεῖ Αὐτὸν δοξάζων τὸν Θεόν. Σώζεται ἀπὸ τὴν ἐνοχὴν καὶ τὴν δουλείαν τῆς

ἁμαρτίας. Καθαρίζεται ἡ ὅρασίς του καὶ βλέπει πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔβλεπεν ἄλλοτε, ἀτενίζει πρὸς τὰ μὴ βλεπόμενα, τὰ αἰώνια. Σηκώνει τὸν σταυρόν του καὶ ἀκολουθεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Σωτῆρά του. Ἡ δὲ καρδία του πληροῦται ὑπὸ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εἰρήνης, τὰ ὁποῖα μόνος ὁ Χριστὸς δύναται νὰ δώσῃ παρὰ τὰς ἀντιξόους καὶ δυσκόλους περιστάσεις τῆς ζωῆς καὶ τὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον καλεῖται νὰ διεξάγῃ καθημερινῶς ὡς καλὸς στρατιώτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τὰ χείλη του δὲ δοξολογία ἐξέρχεται καὶ ὕμνος εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεόν. Δι᾽ αὐτὸ ἀναφωνεῖ ὁ Ψαλμῳδὸς (ριη΄. 14—15): «Δύναμίς μου καὶ ὕμνος εἶναι ὁ Κύριος καὶ ἔγεινεν εἰς ἐμὲ σωτηρία. Φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας εἶναι ἐν σκηναῖς δικαίων».

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς προσθέτει καὶ ἓν ἄλλο ἀποτέλεσμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ: «Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἤνεσε τὸν Θεόν». Ὁ τυφλὸς ἔγεινεν αἰτία καὶ ἄλλοι νὰ προσφέρουν αἶνον εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὴν φωνὴν τῆς δοξολογίας του προσετέθη καὶ ἡ φωνὴ τῶν πέριξ. Ὁμοίως καὶ ἡ σωτηρία μιᾶς ψυχῆς προκαλεῖ χαρὰν καὶ αἶνον καὶ εἰς ἄλλας καρδίας, Ἀναφέρομεν τὸ παράδειγμα τοῦ δεσμοφύλακος τῶν Φιλίππων, ὅστις ἐπίστευσεν εἰς τὸν Θεόν, ἐσώθη καὶ ἔγινεν αἰτία εὐφροσύνης εἰς τὸν οἶκόν του (Πράξ. ιϛ΄. 34): «Ηὑφράνθη πανοικὶ πιστεύσας εἰς τὸν Θεόν».

Ἡ σωτηρία μιᾶς ψυχῆς, ἤτοι, ἡ μετάβασις αὐτῆς ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ γίνηται αἰσθητὴ εἰς τοὺς πέριξ καὶ νὰ προκαλῇ τὸν αἶνον καὶ τὴν δοξολογίαν αὐτῶν.

Εἰς τὴν χαρὰν δὲ καὶ τὸν αἶνον, ὁ ὁποῖος ὑψοῦται ἐκ τῆς γῆς, προστίθεται καὶ ἡ χαρὰ τοῦ οὐρανοῦ. Διότι «χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ δι᾽ ἕνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα» (Λουκ. ιε΄. 10). Καὶ οὕτω πως πραγματοποιεῖται ἡ λεπτοτέρα καὶ θαυμασιωτέρα ἁρμονία, ἡ ἁρμονία τῆς γῆς μὲ τὸν οὐρανόν.

Ὁ Ἰησοῦς διέρχεται καὶ σήμερον διὰ τῆς ὁδοῦ, παρὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς καθήμεθα. Ἂς τρέξωμεν πρὸς Αὐτόν, ὅστις εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, καὶ ἂς ζητήσωμεν παρ᾽ Αὐτοῦ νὰ πληρώσῃ τὰς καρδίας μας μὲ τὸ ἄπλετον φῶς Του, νὰ διαλύσῃ ὅλα τὰ σκότη τῶν ἀμφιβολιῶν, τῶν δισταγμῶν, τῶν φόβων μας, νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς υἱοὺς φωτὸς καὶ υἱοὺς ἡμέρας, τέλος δέ, ἀφ᾽ οὗ τερματίσωμεν τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ὁδοιπορίαν μας, νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ ἴδωμεν τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς παρουσίας Του ἐν τοῖς οὐρανοῖς. *Χ. Π. Δ.*

## ΠΩΣ ΜΕΤΕΦΡΑΣΘΗ Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ· ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

Κάθε Εὐαγγελικὸς ἱεραπόστολος, μεταβαίνων νὰ ἐργασθῇ εἰς χώραν μὴ Χριστιανικήν, μόλις ἐκμάθῃ τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας ἐκείνης, θεωρεῖ ὡς πρώτιστον ἔργον του καὶ ἀπαραίτητον ἐφόδιον διὰ τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ λαοῦ ἐκείνου τὴν μετάφρασιν τῶν Ἱ. Γραφῶν εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου ἐκείνου. Ὁ μέγας Ἰησουΐτης ἱεραπόστολος Φραγκῖσκος Ξαβιέρος, ὅστις ἐγκατεστάθη ἐν Ἰαπωνίᾳ

κατὰ τὸ ἔτος 1549, καὶ οἱ συνεργάται του, οἵτινες τότε ἐπὶ ὁλόκληρον 50-ετίαν εἰργάσθησαν ἐκεῖ μὲ ἀρκετὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος, οὐδόλως ἐφρόντισαν διὰ τὴν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν, διότι ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία δὲν εὐνοεῖ τὴν διάδοσιν τῶν Γραφῶν μεταξὺ τοῦ λαοῦ εἰς καμμίαν χώραν. Ὅταν δὲ περὶ τὸ ἔτος 1600 οἱ Ἰάπωνες ἐξεδίωξαν ὅλους τοὺς ξένους ἐκ τῆς χώρας των, δὲν ἀπέμεινε τίποτε ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Ξαβιέρου, καὶ ἔκτοτε ἡ Ἰαπωνία ἐπὶ 250 ἔτη ἐξηκολούθησε νὰ ἀγνοῇ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρὸ τοῦ νὰ ἀνοίξῃ ἡ Ἰαπωνία πάλιν τὴν χώραν της εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς κατὰ τὸ ἔτος 1859, ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶχε μεταφρασθῇ εἰς τὴν Κινεζικὴν γλῶσσαν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἱεραποστόλων. Μὔλον ὅτι ὅμως ἡ Κινεζικὴ γλῶσσα ἀνεγινώσκετο ὑπὸ τῶν μορφωμένων τάξεων ἐν Ἰαπωνίᾳ, ἡ ἐν λόγῳ μετάφρασις δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἐκεῖ, ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναγνώσεως παντὸς Χριστιανικοῦ βιβλίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1836 ὁ Ἀμερικανὸς ἱεραπόστολος αἰδ. Κ. Γούτλαφ, τῇ συνεργασίᾳ ἑνὸς Ἰάπωνος ναυτικοῦ, ὅστις ἐκ ναυαγίου διεσώθη εἰς τὸ Μακάο τῆς Κίνας, συνέταξε μετάφρασιν Ἰαπωνικὴν τοῦ Κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων· ἡ μετάφρασις αὐτη ἐξετυπώθη εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν ἱεραποστολικόν τυπογραφεῖον ἐν Σιγγαπόρῃ, ἦτο ὅμως ἀτελεστάτη καὶ οὐδέποτε ἐκυκλοφόρησεν ἐν Ἰαπωνίᾳ. Συγχρόνως καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ἄλλος ἱεραπόστολος ἐν Μακάο ἐξεπόνησεν Ἰαπωνικὴν μετάφρασιν τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως, ἀλλ' αὐτη οὐδέποτε ἐξετυπώθη. Τρίτη μετάφρασις ἐγένετο τῷ 1845 ὑπὸ τοῦ αἰδ. Β. Βέττελχαϊμ, Οὔγγρου Εὐαγγελικοῦ ἱεραποστόλου εἰς τὰς νήσους Λοῦ-Τσοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτη μόλις κατὰ τὸ 1872 κατωρθώθη νὰ ἐκτυπωθῇ ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας καὶ μόνον εἰς τὰς νήσους ἐκείνας ἐκυκλοφόρησεν.

Οἱ Εὐαγγελικοὶ ἱεραπόστολοι. οἵτινες εἰσῆλθον εἰς Ἰαπωνίαν τῷ 1859, ἀμέσως ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μεταφράσεως τῶν Ἱ. Γραφῶν, ἣν καὶ τμηματικῶς ἐξεπόνησαν, μόλις ὅμως κατὰ τὸ 1872 κατώρθωσαν νὰ ἐκδώσουν μέρος αὐτῆς, διότι ἡ Ἰαπωνικὴ Κυβέρνησις σφοδρῶς κατεδίωκε τὴν τοιαύτην μετάφρασιν, προκηρύξασα τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ παντὸς τυπογράφου ἢ στοιχειοθέτου, ὅστις ἤθελεν ἐργασθῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς. Τέλος τῷ 1874 ἤρθη ἡ ἀπαγόρευσις αὐτη καὶ πάντες οἱ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐργαζόμενοι Εὐαγγελικοὶ ἱεραπόστολοι συνεκρότησαν συνέλευσιν ἐν Ὑοκοχάμᾳ καὶ κατήρτισαν ἐπιτροπὴν τριμελῆ, ἥτις εἰργάσθη ἐπὶ πέντε συνεχῆ ἔτη εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἤδη μεταφρασθέντων βιβλίων τῆς Κ. Διαθήκης καὶ τὴν μετάφρασιν τῶν λοιπῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1879 ἐτελείωσεν ἡ μετάφρασις ὁλοκλήρου τῆς Κ. Διαθήκης καὶ ἐξετυπώθη ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας. Τῷ δὲ 1888 συνετελέσθη ἡ μετάφρασις ὁλοκλήρου τῆς Ἁγίας Γραφῆς. καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς καὶ τῆς Σκωτικῆς Βιβλ. Ἑταιρίας.

Ἔκτοτε ἡ Παπικὴ ἱεραποστολὴ ἐν Τόκιο μετέφρασε καὶ ἐξετύπωσε τῷ 1895 τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια μὲ ἑρμηνευτικὰς σημειώσεις, ὁ δὲ Ρῶσσος ἀρχιεπίσκοπος Ἰαπωνίας Νικόλαος κατὰ τὸ 1890 ἐξέδωκε μετάφρασιν τῶν Ψαλμῶν καὶ κατὰ

τὸ 1900 ὁλοκλήρου τῆς Κ. Διαθήκης. Οἱ Εὐαγγελικοὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἱεραπόστολοι μεγάλως ἐχάρησαν ἐκ τῆς ἐνεργείας ταύτης τῆς Ρωσσικῆς Ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς, καθότι οὕτως ἐνισχύθη σημαντικῶς ὁ ἀγὼν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς εὐρείας κυκλοφορίας τοῦ Θείου Λόγου μεταξὺ τῶν Ἰαπώνων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν στάσιν τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις διάκειται ἀνέκαθεν δυσμενῶς πρὸς πᾶσαν τῆς Ἁγ. Γραφῆς μετάφρασιν καὶ κυκλοφορίαν.

Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι πρὸ ἐτῶν τὰ μᾶλλον φιλελεύθερα στοιχεῖα ἐν τῇ Παπικῇ μάνδρᾳ ἀντέδρασαν ζωηρῶς κατὰ τῆς ἀδιαλλάκτου ταύτης στάσεως τῆς Ἐκκλησίας των. Τῷ 1902 ἱδρύθη ἐν Ρώμῃ ὁ «Σύλλογος τοῦ Ἁγ. Ἱερωνύμου διὰ τὴν διάδοσιν τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων», ὅστις καὶ ἐξέδωκεν ἐκ τῶν πιεστηρίων αὐτοῦ τοῦ Βατικανοῦ Ἰταλικὴν μετάφρασιν τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων καὶ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων εἰς ἓν τεῦχος τιμώμενον 20 λεπτά. Πλέον τῶν 200 Λατίνων ἐπισκόπων διεκήρυξαν τὴν ἐπιδοκιμασίαν των τοῦ ἔργου τούτου καὶ αὐτὸς ὁ Πάπας, εἰς ἔνδειξιν τῆς συμπαθείας του, προεκήρυξε 300 ἡμερῶν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν (indulgentia) εἰς πάντα πιστόν, ὅστις ἤθελεν ἀναγινώσκει τὸ τεῦχος τοῦτο τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας καθ' ἑκάστην!

Κατὰ τὸ 1908 ὅμως, ἀφοῦ ὁ Σύλλογος εἶχεν ἤδη κυκλοφορήσει περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ἀντιτύπων τῆς ἐν λόγῳ μεταφράσεως καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν ὑπολοίπων βιβλίων τῆς Κ. Διαθήκης, ὑπερίσχυσαν πάλιν παρὰ τῷ Βατικανῷ τὰ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα. Πολλοὶ Λατῖνοι κληρικοὶ διεκήρυξαν ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἱερῶν κειμένων εἰς Ἰταλικὴν γλῶσσαν εἶναι ἀσέβεια καὶ ὑπονόμευσις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ὄζει δὲ Προτεσταντισμοῦ! Καὶ κατήγγειλαν τὸν Σύλλογον τοῦ Ἁγ. Ἱερωνύμου, ἂν καὶ οὗτος ἀπετελεῖτο ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἀκραιφνεῖς Ρ/Καθολικούς, ὡς ὕποπτον αἱρετικῶν φρονημάτων καὶ πιθανῶς ὑπηρετοῦντα κάποιαν ξένην προπαγάνδαν! Καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Σύλλογος οὗτος, ὁ τόσον χρήσιμος καὶ τόσον τιμῶν τὴν Ρ/Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, δὲν διελύθη μὲν ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἕδρας ἀλλὰ κατεδικάσθη εἰς πλήρη ἀδράνειαν. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπῆρχεν ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία, μὲ τὰς Ἰταλικάς της ἐκδόσεις, ὁ Ἰταλικὸς λαὸς θὰ ἔμενεν ἐν παχυλῇ ἀγνοίᾳ τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Παρ' ὅλην μάλιστα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ Συντάγματος παρεχομένην πλήρη θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία κατορθώνει νὰ παρασύρῃ συχνὰ τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς εἰς ἀπαγορεύσεις καὶ περιορισμοὺς τῆς ἐκδόσεως τῶν Ι. Γραφῶν, εἰς τρόπον ὥστε πέρυσιν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία διέκοψε τὸ ἔργον αὐτῆς ἐν Ἰταλίᾳ εἰς διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς αὐθαιρέτου καὶ παραλόγου παρεμποδίσεως τῆς κυκλοφορίας τῶν Ἰταλικῶν αὐτῆς μεταφράσεων, αἵτινες εἶναι ἀνεγνωρισμέναι καὶ ἐγκεκριμέναι ἀπὸ 70-ετίας. Καὶ ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ὑποχωρήσῃ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς διαμαρτυρίας τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας.

# ΠΟΙΚΙΛΑ

— *Τὸ λαθρεμπόριον τῶν ναρκωτικῶν*. Εἰς τὴν Γενεύην τελευταίως συνεδρίασεν ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἥτις εἶναι ἐπιφορτισμένη τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διεθνῶν συμβάσεων περὶ καταστολῆς τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ναρκωτικῶν. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην μετέχουσιν 23 Κυβερνήσεις, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑλληνική. Αἱ ἐν λόγῳ διεθνεῖς συμβάσεις ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀπίου καὶ τῶν ναρκωτικῶν μορφίνης, κοκαΐνης, ἡρωΐνης, κτλ. ὥστε ἡ παραγωγὴ νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὰς ἀνάγκας τῆς νομίμου παγκοσμίου ἰατρικῆς καταναλώσεως. Καὶ ὁ μὲν ἔλεγχος τῆς νομίμου παρασκευῆς τῶν προϊόντων τούτων δὲν εἶναι δύσκολος, προκειμένου περὶ ἐργοστασίων γνωστῶν καὶ ἀνεγνωρισμένων κρατικῶς. Τὰ ἐργοστάσια ταῦτα δὲν κάμνουν λαθραίαν ὑπερπαραγωγήν, ἡ δὲ νόμιμος αὐτῶν παραγωγὴ μεταβαίνει εἰς τὴν νόμιμον κατανάλωσιν ὑπὸ αὐστηρὸν ἔλεγχον. Τὸ λαθρεμπόριον τῶν ναρκωτικῶν τροφοδοτεῖται ὑπὸ λαθραίας παραγωγῆς καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς τοιαύτης παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας εἶναι πολὺ δύσκολος. Μολονότι δὲ αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις, αἵτινες ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν καταστολὴν τῆς μάστιγος ταύτης, παρέχουν πρόθυμον ὑποστήριξιν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πολλοὶ λαθρέμποροι ναρκωτικῶν συλλαμβάνονται κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν ἀστυνομιῶν τῶν διαφόρων χωρῶν, ἐν τούτοις καὶ τὸ λαθρεμπόριον καὶ ἡ λαθραία παραγωγὴ ἐξακολουθοῦν.

Ἤδη ἡ Ἐπιτροπὴ μελετᾷ μίαν νέαν σύμβασιν, ἣν θὰ ὑποβάλῃ εἰς τὰς Κυβερνήσεις πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἐφαρμογήν, διὰ τῆς ὁποίας ἐλπίζεται νὰ κατορθωθῇ νὰ περιορισθῇ ἡ μὲν νόμιμος παραγωγὴ καὶ ἐμπορία ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομίμου ἰατρικῆς καταναλώσεως, νὰ κτυπηθῇ δὲ ἀποτελεσματικῶς ἡ λαθραία παραγωγὴ καὶ τὸ λαθρεμπόριον.

Ἐκ τῶν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγνωσθεισῶν ἐκθέσεων προκύπτει ὅτι ἡ μὲν Κίνα εἰλικρινῶς ἀγωνίζεται νὰ περιστείλῃ καὶ τὴν παραγωγὴν καὶ τὸ κάπνισμα τοῦ ὀπίου· ἀλλ' ἡ ἀναστάτωσις, ἣν ἐπέφερεν ἡ εἰσβολὴ τῶν Ἰαπώνων εἰς τὴν ἀπέραντον ἐκείνην χώραν, ἐνέκρωσε τὰ μέτρα τῆς Κινεζικῆς Κυβερνήσεως εἰς πολλὰς ἐπαρχίας. Τὸ δὲ λαθρεμπόριον τοῦ ὀπίου καὶ ἄλλων ναρκωτικῶν ἐν Κίνᾳ, Μαντζουρίᾳ, καὶ Κορέᾳ φαίνεται ὅτι διεξάγεται ὑπὸ τῶν Ἰαπώνων καὶ σιωπηρῶς προστατεύεται ὑπὸ Ἰαπώνων ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν ὡς μέσον ὑπονομεύσεως ἠθικῆς τοῦ Κινεζικοῦ λαοῦ. Ἀκόμη καὶ ἡ Τουρκία καὶ ἡ Περσία λαμβάνουν μέτρα περιορισμοῦ τῆς καλλιεργείας τοῦ ὀπίου καὶ τοῦ χασὶς (Ἰνδικῆς καννάβεως).

— Κατ' αὐτὰς ἑωρτάσθη *ἡ 250-ετηρὶς τῆς ἱδρύσεως τῆς πόλεως Νέας Ροσχέλλης* (New Rochelle) παρὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὑπὸ προσφύγων Γάλλων Οὐγενότων (Προτεσταντῶν), οἵτινες φεύγοντες ἐκ Γαλλίας μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Ἐδίκτου τῆς Νάντης, κατέφυγον εἰς τὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας τῆς Β. Ἀμερικῆς, ὅπως εὕρουν τόπον ὅπου νὰ λατρεύουν τὸν Θεὸν συμφώνως πρὸς τὴν θρησκευτικήν των συνείδησιν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, αἱ Γαλλικαὶ ἐφημερίδες τονίζουν τὸ λυπηρὸν διὰ τὴν τότε Γαλλίαν γεγονὸς ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' ἀνάκλησις τοῦ Ἐδίκτου τῆς Νάντης (ὅπερ Ἔδικτον, χορηγηθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου τοῦ Δ' τῷ 1598, ἐξησφάλιζεν εἰς τοὺς Γάλλους Προτεστάντας θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν) ἐξηνάγκασε σχεδὸν 1,000,000 Γάλλων νὰ ἐκπατρισθοῦν διὰ λόγους θρησκευτικῆς συνειδήσεως, καὶ νὰ μεταφέρουν εἰς ἄλλας χώρας, ὡς τὴν Ἀγγλίαν, Ἐλβετίαν καὶ Ὁλλανδίαν, τὰς ἐργασίας των, καὶ μάλιστα ἐπαγγέλματα πολύτιμα διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν τῆς Γαλλίας, ὡς τὴν ὑφαντουργίαν, μεταξουργίαν, χρυσοχοΐαν, κτλ. τῶν ὁποίων μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ Γαλλία εἶχε τὸ μονοπώλιον, ὅπερ τότε ἀπώλεσεν. Οἱ ἐναπομείναντες ἐν Γαλλίᾳ Οὐγενότοι, παρ' ὅλους τοὺς ἀπηνεῖς διωγμούς, οὓς ὑπέστησαν, κατώρθωσαν κατὰ τὸ πλεῖστον νὰ διατηρήσουν τὴν θρησκευτικήν των ὕπαρξιν, ἕως οὗ ὁ Μέγας Ναπολέων τῷ 1801 προεκήρυξε πλήρη θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν.